

LIGA UEFA 2018/2019

ČTVRTFINÁLE, ODVETA

18. duben 2019, 21,00 hod. Stamford Bridge, Londýn, Anglie

Materiály na cestu připravil, šťastnou cestu, příjemný pobyt a spokojený návrat přeje Karel Vavřina, OP SK Slavia Praha.

Použité zdroje: Wikipedia, Web Chelsea FC a vlastní archiv

Anglie

Anglie - England (anglicky)	
	
Hlavní město:	Londýn
Rozloha:	130.395 km ²
Nejvyšší bod:	Scafell Pike (912 m n. m.)
Časové pásmo:	+0
Počet obyvatel:	53,012.456
Hustota zalidnění:	407 ob. / km ²
Jazyk:	angličtina (de facto), kornština (regionální)
Národnostní složení:	85,5 % běloši, 7,7 % Asiaté, 3,4 % černoši, 2,2 % smíšené, 1 % ostatní
Náboženství:	křesťanství 59%, bez vyznání 25%, islám 5%, hinduismus 1,5%, sikhismus 0,8%,
Státní zřízení:	konstituční monarchie
Vznik:	1066 (Vilém I. Dobyvatel korunován králem Anglie)
Královna:	Alžběta II.
Měna:	libra šterlinků (GBP)

Anglie je největší a nejlidnatější země Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku a zároveň jediná z jeho čtyř zemí, která nemá žádnou autonomii ani samosprávu. Zahrnuje jižní dvě třetiny ostrova Velká Británie. Na severu hraničí se Skotskem, na západě pak s Walesem, jinak ji obklopuje moře.

Anglie je pojmenována podle Anglů („Angle-Land“), jednoho z řady germánských kmenů, původem pravděpodobně ze severního Německa, kteří se v Anglii usadili v 5. a 6. století. Původně rozdělená Anglie se v 10. století sjednotila jako Anglické království, k němuž byl později (formálně až roku 1536) připojen i sousední Wales, přičemž Anglie zůstávala nadále jádrem a mocenským centrem tohoto státu. Od roku 1603 je Anglické království v personální unii se Skotským královstvím. Do roku 1707 bylo Anglické království samostatné, poté začleněno do soustátí Spojeného království Velké Británie. Metropolí Anglie a jejím největším městem je Londýn, jenž je současně metropolí Spojeného království. V Anglii vznikl také fotbal.

Anglii se často nesprávně označuje celé Spojené království. Od roku 2002v Anglii působí federalistická Strana anglických demokratů (*English Democrats Party*), usilující o vznik samostatného autonomního anglického parlamentu s minimálně obdobnými kompetencemi jako má současný skotský parlament.

Dějiny Anglie

Dějiny Anglie jsou podobné dějinám Británie do doby vpádu Sasů. V prehistorickém období byl postaven komplex menhirů a kamenných kruhů nazývaný Stonehenge. V době rozkvětu Říše římské ovládali Británii Římané. Jejich vláda trvala až zhruba do roku 410 a za jejich panování vzniklo několik království. Později získali kontrolu nad Anglií Anglosasové. V období okolo roku 800 se ostrov stal terčem nájezdů Vikingů. Roku 1066do Anglie vpadli a ovládli ji Normané. V průběhu Renesance vládli v Anglii Tudorovci. Anglie ovládla Wales ve 12. století a na počátku 18. století se spojila se Skotskem.

Menhiry v Stonehenge

Raná historie

Archeologické nálezy signalizují, že oblast jižní Británie byla osídlena dříve než ostatní části ostrova. Důvodem byly příznivější klimatické podmínky v dobách mezi jednotlivými dobami ledovými. První historická zmínka o tomto území pochází z Massaliote Periplus, námořnické příručky pocházející asi ze 6. století př. n. l., i když obchodní a kulturní spojení existovalo již dávno předtím. Pýtheas z Massalie popsal svou obchodní cestu na ostrov asi v roce 325 př. n. l.

Pozdější autoři například Plinius starší nebo Diodóros Sicilský se zmiňují o dovozu cínu z jihu

Británie, ale existuje jen málo historických pramenů o životě lidí na ostrově z té doby. Tacitus například uvádí, že rozdíly v jazyku používaném na ostrově a v jižní Galii nejsou velké a podobné jsou i tělesné proporce.

Římané

Římané vpadli pod vedením Julia Caesara do Británie nejprve neúspěšně roku 55 př. n. l. a poté úspěšně následující rok. Do ovládnutí Británie Římany byl počet obyvatel relativně stabilní a jejich jazykem byla keltština. Druhá invaze Římanů byla zahájena v době vlády císaře Claudia roku 43. Během následujících 40 let Římská říše ovládla Anglii, Wales a větší část nížin Skotska a jejich vláda trvala zhruba do roku 410.

Anglosasové

V době po odchodu Římanů okolo roku 410 začala být Anglie osidlována germánskými kmeny označovanými společným názvem Anglosasové. Byli to Jutové (osidlovali Kent, Isle of Wight a část pobřeží Hampshire), Sasové (v oblastech na jih od Temže, v Essexu a Middlesexu) a Anglové (Norfolk, Suffolk, Midlands a sever).

Okolo roku 495 v bitvě u Mount Badon porazili Britové anglosaské vojsko a zastavili tak na několik desetiletí jejich postup na západ. Anglosaská expanze pokračovala v 6. století i když informace o jejich postupu není doložena historickými záznamy. Jednou z mála dokumentovaných událostí je bitva u Deorhamu z roku 577, po které Sasové obsadili Cirencester, Gloucester a Bath a získali přístup k Bristolskému kanálu a oddělili tak Brity ze západu od těch ve Walesu. Vítězství Sasů v bitvě u Chesteru okolo roku 616 podobně rozdělilo Brity ve Walesu a v Cumbrii. V polovině 7. století vytěsnili anglosasové původní obyvatele do území, jehož hranice zhruba odpovídají hranicím současného Walesu.

Křesťanství a vláda sedmi království

Křesťanství se mezi Anglosasy začalo šířit okolo roku 600. Prvním arcibiskupem canterburským byl ustanoven roku 597 Augustin z Canterbury. Roku 601 Augustin pokřtil anglosaského krále Ethelberta. Křesťanství se pak dále rozšiřovalo v 8. století misionáři Anglosasů i na kontinent a okolo roku 800 se stalo převažujícím náboženstvím i ve Franské říši.

V 7. a 8. století se vliv a moc přesouvala mezi jednotlivá království. Toto období bývá označováno jako vláda sedmi království. Tento termín je založen na existenci sedmi důležitých království na jihu Anglie – Northumbrie, Mercie, Kent, Východní Anglie, Essex, Sussex a Wessex. Ve střední Anglii v té době existovaly království Hwicce, Magonsaete, Lindsey a Střední Anglie.

Vikingové

První útok Vikingů zaznamenaný v Anglosaské kronice bylo napadení kláštera v Lindisfarne roku 793. Předpokládá se, že v té době již Vikingové obsadili Orkneje a Shetlandy. Nájezdy Vikingů byly na krátkou dobu odraženy vojskem vedeným Alfrédem Velikým po bitvě u Edingtonu roku 878 ale jejich vliv sílil, byl významným impulsem pro vytvoření království Alby, které později položilo základ vzniku Skotska. Obsazení Northumbrie, severozápadní Mercie a východní Anglie Vikingy přispělo k vytváření jejich osad na tomto území. Na konci své vlády v roce 899 byl Alfréd Veliký jediným nezávislým anglickým králem. Ovládal Wessex, prostřednictvím svého zetě Ethelreda Mercii a Waleské království jej uznávalo jako svého ochránce.

Sjednocení Anglie

Po Alfrédově smrti roku 899 nastoupil na trůn jeho syn Eduard I. Starší. Ten spolu s Ethelredem zahájili expanzi a pokračoval ve stavbě pevností a opevněných měst po vzoru Alfréda. Jeho syn Ethelstan pokračoval v rozšiřování území svého vlivu a byl prvním králem, který ovládal celé území, jež zahrnuje dnešní Anglii.

Hadriánův val

Jeho moc vyvolala odpor mezi ostatními králi Británie. Rozhodující střetnutím byla bitva u Brunanburghu, kde Ethelstan porazil sjednocená skotská a vikinská vojska. Toto sjednocení ale nemělo trvalý charakter a Ethelstanovi následníci Edmund II. a Edred ztratili vliv nad Northumbrií. Až Edgar dosáhl stabilizace království v hranicích dosažených Ethelstanem.

Dánové a vpád Normanů

Na konci 10. století na Anglii znovu zaútočili severané ze Skandinávie. Ethelred ztratil vliv nad částí území ve prospěch Sweyna, ale po jeho smrti svou vládu znovu obnovil. Ethelredův syn Edmund II. zemřel krátce po nástupu na trůn a králem Anglie se stal Sweynův syn Knut Veliký. V době jeho panování byla Anglie centrem říše zahrnující i Dánsko a Norsko.

Knutovým následníkem se stal jeho syn a roku 1042 se stal anglickým králem následník domácí dynastie Eduard III. Vyznavač. Ten zemřel roku 1066 bez přímého následníka, což vedlo ke sporům mezi těmi, kteří si činili nárok na anglický trůn. Po Eduardově smrti byl jmenován anglickým panovníkem Harold II., který musel vzdorovat nárokům Haralda III. (podporovaného Haroldovým bratrem Godwinem), Sweyna II a Viléma I..

Pod Haroldovým vedením Angličané porazili Haralda a dánské vojsko v bitvě u Stamford Bridge, ale byli poraženi normanským vojskem vedeným Vilémem I. v bitvě u Hastingsu. Následný odpor vůči Normanům byl potlačen a Vilém byl na Vánoce roku 1066 korunován jako anglický král. V následujících pěti letech musel potlačit povstání v různých částech Anglie a čelit dánské invazi, ale byl úspěšný a stabilizoval svou moc.

Normané

Ovládnutí Anglie Normany byl důležitý mezník v historii Anglie. Vilém nařídil sepsat pozemkovou knihu, která obsahovala soupis obyvatel, půdy a nemovitostí, které vlastnili, aby tak zajistil výběr daní. V průběhu dalších dvaceti let přešlo vlastnictví většiny pozemků do rukou Normanů, kteří také obsadili významné pozice ve státní správě a církvi.

Období středověku v Anglii se vyznačovalo občanskými válkami, mezinárodními konflikty a politickými intrikami mezi aristokracií a královským dvorem. Anglie byla v té době soběstačná ve výrobě potravin a jejím hlavním vývozním artiklem byla vlna, exportovaná hlavně na kontinent, kde se z ní tkalo sukno.

Anglický textilní průmysl vznikl v 15. století a byl základem akumulace kapitálu. Jindřich I. se snažil reformovat a stabilizovat království. Jeho záměrem bylo uklidnění rozporů mezi anglosaskou a normanskou částí společnosti. Jeho úsilí bylo vážně narušeno po smrti jeho syna Viléma Adelina v listopadu 1120. V době vlády Štěpána III. došlo k přesunu vlivu na stranu šlechty. Štěpán chtěl potlačit výbojný Skoty a Walesany a tak rozdal velké množství půdy. Jeho spor se sestřenicí Matyldou vedl k občanské válce, která trvala od roku 1139 až do roku 1153.

Plantagenetové

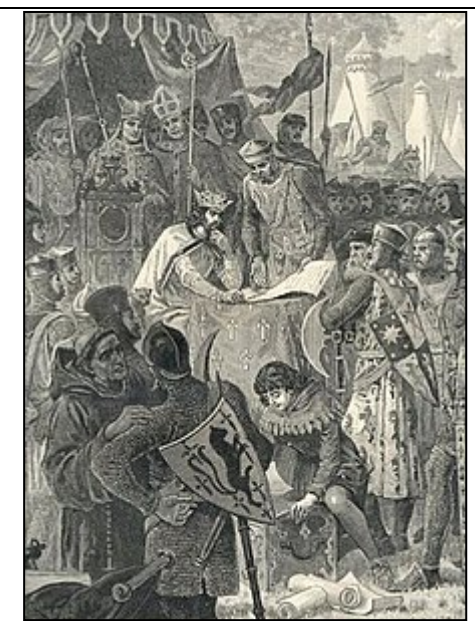
Po smrti Štěpánova syna Eustace roku 1153, se Štěpán domluvil s Jindřichem z Anjou (pozdějším Jindřichem II.) na rozdělení vlivu a na tom, že bude Štěpánovým následníkem. Jindřich II. rozšířil svou moc i na Irsko, Skotsko, Wales a některé části Francie.

V době panování Jindřicha II. došlo k návratu moci z baronů na panovníka. Byly omezeny i některé legislativní pravomoci církve ve prospěch krále. V té době došlo i k legislativním změnám a odklonu od feudalismu. Vytvořila se také vrstva angloangevinské a angloakvitánské aristokracie.

Jindřichův následník Richard I., byl značně zaneprázdňen válečnými konflikty v zahraničí. Účastnil se Třetí křížové výpravy a bránil svá francouzská teritoria proti Filipu II. Jeho mladší bratr Jan Bezzemek, který nastoupil po něm, nebyl tak úspěšný. Po katastrofální porážce v bitvě u Bouvines ztratil Normandii a mnohá další francouzská území. Dokázal si také zneprátnit vedoucí představitele šlechty a církve, kteří ho roku 1215 přinutili podepsat Magnu Chartu, která legislativně omezila pravomoci panovníka.

Bayeuxská tapisérie s výjevy bitvy u Hastingsu

Král Jan Bezzemek stvrzuje závazky Magny charty

roku 1215 přinutili podepsat Magnu Chartu,

Janův syn Jindřich III. byl korunován ve věku devíti let. Období jeho vlády bylo poznamenáno množstvím povstání a občanských válek, způsobených hlavně neschopností vlády a Jindřichovou závislostí na francouzském dvoru. Jedna z těchto vzpour vedená Simonem de Montfort byla důležitá vznikem jednoho z předchůdců parlamentu.

Vláda Eduarda I. byla úspěšnější. Posílil svou moc vydáním mnoha zákonů a svolal první oficiální Anglický parlament. Podrobil si Wales a dokázal, i za cenu nákladné vojenské akce, podrobit Skotsko. Jeho syn Eduard II. utrpěl v bitvě u Bannockburnu porážku ale boje pokračovaly až do počátku vlády Eduarda III. podpisem mírové dohody z Northamptonu roku 1328, která uznala skotskou nezávislost.

Eduard III. daroval půdu mnoha šlechtickým rodinám. Vzhledem k tomu, že půda znamenala moc, tito lidé se mohli snažit ovlivňovat mocenské rozložení sil u dvora. Arogantní metody Richarda II. a vyvlastnění Lancasterů vedlo k povstání, svržení Richarda II. a nastolení nového krále Jindřicha IV. Po smrti jeho syna Jindřicha V. roku 1422 vládla zemi regentská rada místo nezletilého Jindřicha VI. Rozkrádání královského majetku regentskou radou a neúspěchy ve stoleté válce vedl Richarda Plantageneta z Yorku k mobilizaci vojenských sil proti královým rádcům.

Války růží

Když anglické vojsko roku 1453 zažilo ve stoleté válce definitivní porážku, král se zhroutil a Richard Plantagenet byl jmenován protektorem Anglie. Jeho opatření vedoucí k hospodářské obnově a posílení bezpečnosti však král poté, co nabyl roku 1455 vědomí, zrušil. York musel Londýn opustit ještě stejného roku došlo k první bitvě mezi Lancastery a Yorky. Vítězství v této bitvě a další záchvat krále znamenaly pro Yorka návrat do funkce protektora, setkal se však se silným odporem královny Markéty z Anjou. Po několika bitvách roku 1459 musel Richard Plantagenet a jeho spojenci prchnout ze země. Když se následujícího roku Yorkové vrátili s armádou, nevystupoval již jen proti královým rádcům, nýbrž již usiloval o královskou korunu. Tu se mu však nepodařilo získat, neboť v prosinci roku 1460 byl Richard Plantagenet zabit v bitvě u Wakefieldu.

Jeho syn Eduard se však dokázal prosadit, zvítězil roku 1461 nad Lancastery a nechal se jako Eduard IV. korunovat. Postupem času se však začaly projevovat rozpory mezi ním a jeho spojencem Richardem Nevillem z Warwicku, které nakonec přerostly v otevřený boj. Warwick se spojil se šlechtou, jež byla nespokojena se vzestupem „nové šlechty“, kterou Eduard IV. podporoval. Warwick se svým vojskem roku 1469 zaznamenal porážku a musel prchnout do Calais, tam se však spojil s Markétou z Anjou a jejich společné síly se roku 1470 vylodily v Anglii a donutily zaskočeného Eduarda IV. prchnout do Burgundska. Následujícího roku se Eduard IV. vylodil v Anglii a lancasterské vojsko porazil. Mnozí Lancasterové byli popraveni a zavražděn byl také uvězněný Jindřich VI.

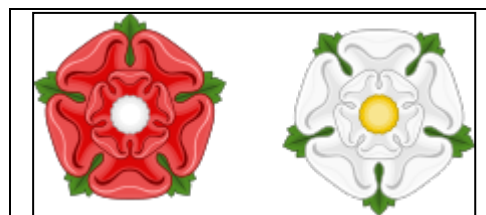
Ještě během dalších let Eduardovy vlády se vyskytly spory mezi Yorky, které vyvrcholily po jeho smrti roku 1485. Eduard IV. si přál, aby se protektorem stal jeho bratr Richard, královna Alžběta Woodville však nechala korunovat svého nezletilého syna Eduarda V. Richard se rozhodl prosadit silou, popravil představitele Woodvillů i Eduarda V. a nechal se jako Richard III. korunovat. Proti Richardovi III. však stále více rostla opozice, jejímž představitelem se stal Jindřich Tudor, jenž přebýval v exilu v Bretani. Ten se roku 1485 se svými přívrženci vylodil ve Walesu a po vítězství nad Richardem III. v bitvě u Bosworthu přijal jako Jindřich VII. královskou korunu, čímž se k moci dostala tudorovská větev Plantagenetů. Několik dalších povstání již pak postavení nového krále neohrozilo.

Tudorové

Války růží kulminovaly vítězstvím relativně málo známého Jindřicha Tudora v bitvě u Bosworthu, kde byl zabit Richard III. a bylo potvrzeno vítězství Lancasterů. I když je z hlediska historického bitva u Bosworthu považována za konec Války růží, musel Jindřich VII. ještě později odrazet snahu dvou uchazečů o trůn podporovaných rodem Yorků. První z nich byl Lambert Simnel, poražený v bitvě u Stoke (poslední bitva anglického krále proti někomu kdo si činil nárok na anglický trůn) a druhým byl Perkin Warbek oběšený roku 1499 po několikaleté snaze porazit krále.

Jindřich VIII. se rozešel s římskokatolickou církví z důvodu problémů s rozvodem s Kateřinou Aragonskou. I když nebyl protestantem, rozkol s papežem vedl k odklonu Anglie od katolicismu. Významnou obětí tohoto rozkolu byl králův kancléř sir Thomas More. Následovalo období náboženských a politických otřesů, které vedly k anglické reformaci. Král zrušil kláštery a zabavil většinu majetku církve.

Jindřich VIII. měl tři potomky, kteří si po jeho smrti činili nárok na trůn. Prvním z nich, kterému bylo

Symbole dvou zneprátelených větví dynastie Plantagenetů: červená růže Lancasterů a bílá růže Yorků.

při nástupu na trůn roku 1547 pouze deset let, byl Eduard VI. Jeho strýc Eduard Seymour obdržel v březnu 1547 od Jindřicha VIII. výsadní listinu, která mu svěřovala velké pravomoci. Jeho styl vládnutí byl ale důvodem vzniku mnoha vzpour a tak byl regentskou radou nahrazen Johnem Dudleym.

Po smrti Eduarda VI. na tuberkulózu roku 1553 se Dudley snažil prosadit na trůn lady Jane Greyovou, kterou chtěl provdat za svého syna a uchovat si tak moc. Jeho převrat byl ale neúspěšný a na trůn dosedla, po demonstraci jejich příznivců v Londýně, Marie I. Tudorovna. Marie byla oddaná katolička ovlivňována katolickým dvorem Španělska a římským císařem Karlem V. a snažila se prosadit v Anglii obnovu vlivu katolické církve. To vedlo mimo jiné k upálení 274 protestantů. Byla mezi svými lidmi neoblíbená a příbuzní jejího manžela Filipa II. Španělského působili na dvoře rozbroje a nespokojenost. Jako panovník ztratila Calais, poslední kus území na kontinentu, který předtím ovládala Anglie.

Vláda Alžběty I., která nastoupila na trůn po smrti Marie roku 1558, obnovila v království řád. Náboženské rozpory, které rozdělovaly společnost od doby Jindřicha VIII., byly řešeny vznikem Anglikánské církve. Hlavním zdrojem Alžbětiných úspěchů bylo vyvažování zájmů protestantů a katolíků. Dokázala, aby se žádný z těchto směrů neprosazoval na úkor druhého, i když ke konci své vlády zavrhl katolicismus vlivem války se Španělskem.

Dokázala udržet stabilitu své vlády s výjimkou povstání severních hrabat roku 1569, byla úspěšná v omezení moci staré šlechty a posilování moci svého kabinetu. Jedna z nejznámějších událostí anglické válečné historie se stala roku 1588, kdy byla španělská flotila – Armada poražena anglickým loďstvem vedeným sirem Francisem Drakem, ale válka, která následovala, stála Anglii mnoho sil a prostředků a skončila až po Alžbětině smrti. Alžbětin kabinet pokračoval v díle započatém Thomase Cromwellem za vlády Jindřicha VIII., v posilování role vlády, zefektivnění všeobecného práva a správy státu. V době její vlády a krátce poté se počet obyvatel země znatelně zvýšil, ze tři miliónů v roce 1564 na téměř pět miliónů v roce 1616.

V období vlády Tudorovské dynastie se začaly vyjasňovat vztahy mezi rozsahem moci panovníka a parlamentu, jejichž rovnováha byla předmětem pozdější občanské války. Některé prameny uvádějí, že kancléř Thomas Cromwell zahájil *Tudorovskou revoluci*, a v době kdy byl v úřadu se parlament stal důležitou institucí. V době vlády Alžběty její státní rada fungovala velmi efektivně.

17. století

Alžběta zemřela roku 1603 bez přímého následníka. Jejím nejbližším mužským protestantským příbuzným byl král Skotska Jakub VI. Stuart, který se stal panovníkem Anglie jako Jakub I. a vládl unii obou království. Byl prvním králem, který panoval nad celým územím ostrova Velké Británie, i když jednotlivá království byla samostatná. Na jeho osobu bylo spácháno několik neúspěšných atentátů, z nichž nejznámější je pokus o odpálení náloží se střelným prachem v budově parlamentu vedený katolíkem Guy Fawkesem, který dále posílil antipatie anglické veřejnosti vůči katolíkům.

Roku 1607 vybuodovala Anglie osadu u Jamestownu v Severní Americe. To je považováno za počátek anglické kolonizace. Mnoho Angličanů se vystěhovalo do Ameriky a to jak z ekonomických tak i náboženských důvodů. Angličtí obchodníci vlastníci plantáže v teplé jižní oblasti Ameriky obnovili otrokářství, pro obdělávání svých polí dováželi otroky z Afriky a vydělávali na prodeji surovin (například bavlna a tabák) v Evropě. Angličtí obchodníci podílející se na kolonizaci vydělávali částky srovnatelné s příjmy bohatých aristokratických rodin v Anglii a jejich bohatství vytvářelo základy vznikající střední třídy, která se domáhala většího politického vlivu.

Jindřich VIII.

Královna Alžběta I.

Oliver Cromwell

Anglická občanská válka vypukla roku 1642, především jako výsledek řady sporů mezi Jakubovým synem Karlem I. a parlamentem. Porážka královského vojska parlamentaristickými silami v bitvě u Naseby v červnu 1645 fakticky zničilo panovnicko vojsko. Na počátku roku 1647 byl Karel I. zajat parlamentaristickými silami. Podařilo se mu uniknout a konflikt pokračoval, i když byl jen krátký, protože parlament ovládal většinu země. Karel byl dopaden, odsouzen a v lednu 1649 popraven. Byla vyhlášena republika a Oliver Cromwell byl roku 1653 jmenován lordem protektorem. Po jeho smrti ho v této funkci nahradil jeho syn, ale brzy odstoupil. Monarchie byla obnovena roku 1660, poté co se král Karel II. vrátil do Londýna.

Po jeho smrti roku 1685 nastoupil na trůn jeho katolický bratr Jakub II. Stuart. Katolický panovník byl pro Angličany a jejich parlament nestravitelnou skutečností a roku 1689 byl vyzván holandský protestant Vilém III. Oranžský aby nahradil Jakuba II. Jakub se pokusil obnovit svou moc vojensky, ale byl roku 1690 poražen v bitvě u Boyne. V některých částech Skotska a Irska se skupiny katolíků snažily o obnovu Jakubova panování, což vyústilo v sérii krvavých, ale neúspěšných povstání. Výsledkem bylo to, že jakýkoli náznak porušení věrnosti Vilémovi byl krutě potlačen. Jakobitská vzpoura pokračovala až do poloviny 18. století, kdy byl roku 1746 poražen poslední katolický uchazeč o trůn, princ Karel Eduard Stuart, v bitvě u Cullodenu.

Sjednocení se Skotskem a Irskem

Zákon o sjednocení anglického a skotského království z roku 1707 zrušil anglický i skotský parlament, vytvořil království Velké Británie a parlament Velké Británie. Zákon o sjednocení z roku 1800 formálně přičlenil k tomuto království Irsko a od 1. ledna 1801 vytvořil Spojené království Velké Británie a Irska, jehož hlavním městem se stal Londýn.

Správní členění

Původně byla nejvyšším článkem anglického správního systému hrabství. Toto členění navázalo na staré celky z doby před sjednocením Anglie, například království jako byly Essex či Sussex; vévodství, jakými byly Yorkshire, Cornwall či Lancashire nebo prostě panství dána nějakému šlechtici, což je například případ Berkshiru. Do roku 1867 se hrabství členila na malé celky nazývané setniny (anglicky *hundred*).

Tato hrabství stále existují jako tradiční hrabství. Z mnoha důvodů však byla tato hrabství v mnoha částech Anglie silně pozměněna nebo zrušena jako administrativní celky.

Fakt, že hrabství byla tak malá, mělo za následek, že zde neexistovala žádná regionální vláda schopná koordinovat spolupráci na regionální úrovni. Tohle byl především případ metropolitních oblastí obklopujících města, protože hranice hrabství byla určena už několik století před průmyslovou revolucí a masovou urbanizací Anglie. Řešením byl vznik metropolitních hrabství, která byla později zrušena, a s několika hrabstvími rozdělena do celků zvaných unitary authority, spojujících správu na úrovni hrabství a distriktů.

Hrabství a unitary authority se dál seskupují do regionů, existujících od roku 1994. Velký Londýn má zvláštní postavení a je jediným regionem, který má zastupitelstvo a starostu voleného v přímých volbách. Londýn se dále člení na 32 obvodů přičemž Corporation of London zůstává i nadále zastupitelstvem Londýnské City

Vedle Velkého Londýna jsou dalšími regiony:

- Severovýchodní Anglie (*North East England*)
- Severozápadní Anglie (*North West England*)
- Yorkshire a Humber (*Yorkshire and the Humber*)
- Západní Midlands (*West Midlands*)
- Východní Midlands (*East Midlands*)
- Východ Anglie (*East of England*)
- Jihozápadní Anglie (*South West England*)
- Jihovýchodní Anglie (*South East England*)

S výjimkou Londýna mají regiony málo kompetencí a nemají volené představitele; regionální správa je v rukách nevolených zastupitelstev.

Geografie

Anglie zahrnuje centrální a jižní dvě třetiny ostrova Velká Británie a několik přilehlých ostrovů, z nichž největší je ostrov Wight. Na severu hraničí se Skotskem, na západě s Walesem. Je blíž kontinentální Evropě než kterákoliv jiná část Británie. Od Francie ji odděluje jen 38 km široká mořská úžina.

V Anglii převažují nížiny, na severu je pak hornatější s řetězem nízkých hor, Pennines, rozdělující severní a střední Anglii na východní a západní část. Západně od těchto hor se nachází oblast Lake District se stejnojmenným národním parkem a také s nejvyšší horou Anglie Scafell Pike. Východně

se rozkládá plochá, nížinatá bažinatá krajina, která byla z velké části vysušena pro zemědělské využití.

- Yorkshirská Ouse
- Tyne
- Mersey
- Dee
- Avona

Nejdelší anglickou řekou je Severn, Temže je druhá a Trent třetí. Jsou to zároveň tři nejdelší řeky ve Spojeném království.

Řeka	Délka (km)
Severn	354
Temže	346
Trent	297

Liverpool

Města

Abecední seznam největších anglických měst:

Birmingham, Bradford, Bristol, Cambridge, Coventry, Derby, Kingston upon Hull, Leeds, Leicester, Liverpool, Londýn, Manchester, Newcastle upon Tyne, Norwich, Nottingham, Peterborough, Plymouth, Preston, Sheffield, Stoke-on-Trent, Wolverhampton, York

Obyvatelstvo

Anglie je nejlidnatější, nejhustěji zalidněnou, nejvíce urbanizovanou a etnicky nejrozmanitější zemí Spojeného království. Žije zde 53 milionů obyvatel, což je 84 % obyvatel celého Spojeného království. Při sčítání obyvatel v roce 2011 bylo etnické složení Anglie následující:

85,5 % – běloši (79,8 % bílí Britové, 1,0 % bílí Irové, 0,1 % cikáni a Irští Travellers, 4,6 % jiní běloši)

7,5 % Asiaté (2,6 % Indové, 0,8 % Bangladéšané, 2,1 % Pákistánci, 1,5 % Číňané, 1,6 % ostatní Asiaté)

3,5 % černoši (1,8 % – Afričané; 1,1 % Karibští černoši; 0,5 % jiní černoši)

2,0 % – míšenci

1,0 % – ostatní (0,4 % Arabové, 0,6 % další skupiny)

Náboženství

Náboženství	Populace	% populace	Náboženství	Populace	% populace
Křesťanství	31,479,876	59.4	Buddhismus	238,626	0.4
Islám	2,660,116	5.0	Jiné náboženství	227,825	0.4
Hinduismus	806,199	1.5	Bez vyznání	13,114,232	24.7
Sikhismus	420,196	0.8	Neuvedeno	3,804,104	7.2
Judaismus	261,282	0.5			

Zdroj: 2011 Census

Londýn

Londýn (anglicky London s výslovností ˈlʌndən IPA) je hlavní město Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku ležící na jihovýchodě země 80 km^[2] od ústí řeky Temže. Produkuje 20 % HDP Spojeného království a londýnská City je jedním z největších světových obchodních center. Londýn se spolu s městy New York a Tokio řadí k nejdůležitějším městům světa. Pojem Londýn se používá pro území vymezené jako jeden z anglických regionů – Velký Londýn.

Historie

I když existují důkazy o několika britských osadách na území nynějšího Londýna, první větší obec zde roku 43 založili Římané a nazvali ji *Londinium*. Byla ale kolem roku 61 vypálena při útoku vojska keltské královny Boudiccy. Obnovená osada pak velmi dobře prosperovala a významem předčila i Colchester. V 2. století, v době největší slávy, zde žilo asi 60 000 obyvatel.

Londýn – London

Londýnská City, Tower Bridge a Londýnské oko, Westminsterský palác s Alžbětinou věží se zvonem Big Ben.

Nadmořská výška	35 m n. m.
Stát	 Spojené království
Země	 Anglie
Region	Velký Londýn
Administrativní dělení	City a 32 městských obvodů
Rozloha	1.572 km ²
Počet obyvatel	8,323.564 (2014)
Hustota zalidnění	5.294,9 obyv./km ²
Etnické složení	59,7 % běloši, 18,4 % Asiaté, 13,3 % černoši, 5,0 % míšenci, 3,4 % ostatní
Oficiální web	www.london.gov.uk

Do 7. století vybudovali Anglosasové novou osadu, nazvanou *Lundenwic*, asi 2 km proti proudu od původního římského města, v místech současné Covent Garden. V ústí řeky Fleet zřejmě existoval rybářský a obchodní přístav. Roku 851 na město zaútočili Vikingové, dobyli ho a vypálili. Král Alfréd Veliký s nimi později uzavřel mír a město přestěhoval pod ochranu původních římských hradeb. Za vlády dalších anglosaských králů město zkvétalo jako středisko mezinárodního obchodu a důležité politické centrum. Přesto občasně útoky Vikingů pokračovaly a dosáhly vrcholu v roce 1013, kdy dánský král Knut Londýn dobyl a anglického krále Ethelreda II. donutil k útěku. Eduard III. po nástupu na trůn nechal Westminsterské opatství a Westminsterský palác obnovit.

Krátce po vítězství v bitvě u Hastings v roce 1066 byl Vilém Dobyvatel korunován na krále v právě dokončeném Westminsterském opatství. Vilém přiznal obyvatelům města zvláštní privilegia, ale na jeho jihovýchodním okraji dal postavit hrad, který mu umožnil Londýn ovládat. Roku 1097 začal Vilém II. stavět v blízkosti opatství *Westminster Hall*, která byla ve středověku královskou rezidencí. Ve Westminsteru sídlil královský dvůr a vláda, zatímco do City, spravované vlastní institucí Corporation of London, se soustředil obchod. Obě sousední části města se postupně rozrůstaly, staly se základem moderního centra Londýna a ve 12. století převzaly od Winchesteru roli hlavního města.

Ve středověku se počet obyvatel z 18 000 v roce 1100 zvýšil na 100 000 v roce 1300. V polovině 14. století však do Londýna doputovala morová epidemie (*černá smrt*), která přivodila smrt asi jedné třetině obyvatel. Velký mor zasáhl město i v letech 1665 až 1666. Další katastrofu roku 1666 potom způsobil velký požár. City téměř vyhořelo, ale ztráty na životech byly minimální a i díky požáru mor skončil. Obnova města pak trvala déle než 10 let.

Po expanzi města v 18. století se v letech 1831 – 1925 Londýn stal největším městem světa. Tento růst podpořila i první železnice. Železniční síť se rozvíjela velmi rychle. V roce 1863 začalo v Londýně fungovat první metro na světě. Místní samospráva měla s rozvojem města a vybudováním infrastruktury velké problémy. V letech 1885 až 1889 nastartovala jejich řešení instituce

Londýn v 19. století

zvaná Metropolitan Board of Works, kterou později nahradil první volený správní orgán - Rada hrabství Londýn.

Při bombardování za druhé světové války zahynulo více než 30 000 obyvatel města a bylo zničeno značné množství budov. V poválečném období se během rekonstrukce používalo hned několik architektonických stylů, čímž se charakter města změnil. V roce 1965 se jeho hranice posunuly a vznikl Velký Londýn. Poválečná imigrace výrazně ovlivnila složení obyvatel a z Londýna se stalo multikulturní město. Ekonomický rozvoj v 80. letech 20. století mu vrátil pozici velkoměsta mezinárodního významu.

Původ obyvatel Londýna podle sčítání lidu z roku 2011	
země narození	Obyvatel
 Spojené království	5 175 677
 Indie	262 247
 Polsko	158 300
 Irsko	129 807
 Nigérie	114 718
 Pákistán	112 457
 Bangladéš	109 948
 Jamajka	87 467
 Srí Lanka	84 542
 Francie	66 654
 Jihoafrická republika	66 654
 Keňa	66 311
 Somálsko	65 333
 Spojené státy americké	63 920
 Itálie	62 050
 Ghana	62 896
 Turecko	59 596
 Německo	55 476
 Austrálie	53 959
 Rumunsko	44 848
 Filipíny	44 199
 Portugalsko	41 041
 Litva	39 817
 Čína	39 452
 Írán	37 339
 Španělsko	35 880
 Hongkong	26 435
 Zimbabwe	21 039

i v zimě může být až 15. Bouřky jsou v létě časté. Sníh se drží na zemi 2 dny v roce a výška sněhové pokrývky je 2–3 cm. Větry vanoucí od oceánu přinášejí v létě chlad a v zimě teplo, tak jako ve všech západoevropských pobřežních oblastech. Větry jsou nejsilnější v zimě, kdy zde mohou řádit divoké vichřice, takové větrné Bouře jsou obvykle 1–2 krát v roce. Tornáda jsou vzácná.

Bariéry na Temži, největší stavitelné zábrany proti záplavám na světě

Geografie a podnebí

Londýn byl založen na severním břehu Temže, a protože po staletí přes ni vedl pouze jediný most (London Bridge), město se rozvíjelo převážně na sever od řeky. Poté, co byly v 18. století postaveny mosty další, začalo bez větších potíží expandovat do všech směrů, protože rovná nebo mírně zvlněná krajina okolo Temže nepředstavovala žádnou přírodní překážku. Ačkoli se ve městě nachází několik návrší, například *Parliament Hill* anebo *Primrose Hill*, nejsou nijak zvlášť rozlehlá a nepředstavovala pro rozvoj města žádnou překážku. Díky těmto skutečnostem má Londýn téměř kruhový půdorys a území Velkého Londýna zahrnuje 1 577 km².

Řeka Temže bývala daleko širší a mělčí, než je dnes. Postupně ji sevřeli do vysokých břehů a mnoho jejích přítoků svedli do londýnského podzemí. Jelikož Temže coby přílivová řeka město ohrožovala a stále ohrožuje záplavami, na ochranu před nimi byly ve Woolwichi vybudovány bariéry.

Podnebí

Mírné oceánské. Velmi často prší, ale je to chvilkové. V červenci a srpnu může být několik dní i velmi teplo, například 10. srpna 2006 bylo 37°C (v posledních letech jsou v Londýně teplejší léta). Zima je chladná, ale ne moc mrazivá. Noční teploty klesají nejnižší na –2 °C a v nejstudenějších dnech bývá teplota jen kolem 0. Největší mrazy mohou být v prosinci a lednu a na přelomu února a března. V létě jsou teploty mírné, ale zřídka se mohou objevit horké dny, s teplotami kolem 30, přičemž ráno je velice teplé, i více než 20. Nejnižší naměřená teplota byla –16.6 °C. Mrazivých dnů v Londýně je méně než 30 za rok. Při ochlazeních od konce podzimu do začátku jara může být rozdíl mezi rozehrátým středem města a okrajem 5 °C. Vzhledem k občas velmi silnému oceánskému vlivu, zde mohou být některé dny v létě teplotně velmi blízké těm nejteplejším zimním a obráceně,

Obyvatelstvo

Při sčítání obyvatel v roce 2001 bylo etnické složení Londýna následující: 71,1 % – běloši (59,8 % bílí Britové; 3,1 % bílí Irové; 8,3 % jiní běloši); 12,1 % Jižní Asiaté (6,1 % Indové; 2,2 % Bangladéšané; 2,0 % Pákistánci); 10,9 % černoši (5,3 % – Afričané; 4,8 % Karibští černoši; 0,8 % jiní černoši); 3,2 % – míšenci; 1,1 % – Číňané; 1,6 % ostatní. Asi 21,8 % obyvatel uvádělo místo narození mimo Evropskou unii.

Stav při sčítání v roce 2011: 59,8 % – běloši (44,8 % bílí Britové; 2,2 % bílí Irové; 0,1 % cikáni a Irští Travellers; 12,1 % jiní běloši); 6,6 % Indové; 2,7 % Bangladéšané; 2,7 % Pákistánci; 13,3 % černoši (7,0 % – Afričané; 4,2 % Karibští černoši; 2,1 % jiní černoši); 5,0 % – míšenci; 1,5 % – Číňané; 1,3 % Arabové; 2,1 % ostatní. Asi 37 % obyvatel uvádělo místo narození mimo Spojené království. Okolo 69 % dětí narozených roku 2015 v Londýně mělo alespoň jednoho rodiče pocházejícího z ciziny. V londýnských školách převládají černošské a asijské děti nad bílými dětmi.

V Londýně žilo k rozhodnému datu při sčítání v roce 2011 asi 8 841 Čechů a 12 800 Slováků.

Náboženství: 58,25 % – křesťané, 15,8 % – bez vyznání.

Počet obyvatel Londýna v roce 1801 byl asi 860.000 (pro srovnání Paříž v roce 1802 měla asi 670 000 obyvatel). Londýn byl nejlidnatějším městem od roku 1825 do 1925, kdy byl překonán New Yorkem. Počet obyvatel Londýna podle sčítání obyvatel z roku 2006 činí 7 750 000 obyvatel.

Počet obyvatel Londýna včetně příměstských částí (angl. *urban area*) byl podle výsledků sčítání obyvatel v roce 2001 **8,278.251**. Počtem obyvatel je Londýn včetně příměstských částí třetí největší v Evropě po Moskvě (11,7 milionů obyvatel v roce 2000) a Paříži (9,6 milionů obyvatel v roce 1999).

Na rozdíl od jiných států, neposkytuje Velká Británie národně koordinované počty obyvatel oblasti hlavního města (angl. *London's metropolitan area*) s ohledem na sledování osob dojíždějících do Londýna do zaměstnání a ekonomický vliv. Podle některých zdrojů zahrnuje oblast Londýna plochu 16.043 km² s počtem obyvatel **13,945. 000** – což je více než počet obyvatel Skotska, Walesu a Severního Irska dohromady. Podle této definice je oblast Londýna spolu s oblastí Moskvy (asi 14 milionů obyvatel) největší metropolitní oblastí Evropy a je větší než oblast Paříže (11,5 milionů v roce 2004). Definici oblasti v tomto pramenu, je třeba brát s maximální opatrností, neboť obsahuje místa dosti vzdálená od Londýna, např. Dover ležící u Lamanšského průlivu nebo Colchester město na severu Essexu. Po odečtení východního Kentu, severního Essexu a West Berkshire je tento počet mezi 12 až 12,5 miliony.

V roce 2004 vláda Velkého Londýna oficiálně vyhlásila Londýnský region (angl. *metropolitan region*) s centrem v Londýně s rozlohou 27 224 km² a počtem obyvatel přibližně **18 000 000**. Toto území zahrnuje Velký Londýn, celou jihovýchodní Anglii a jednu třetinu východní Anglie. Metropolitní region je odlišný pojem od metropolitní oblasti. Zahrnuje území s obrovským množstvím spojení a sítí mezi obydlenými oblastmi. Je třeba poznamenat, že metropolitní region, jak je zde definován, má málo společného s tím, co je pojmem *Londýn* označováno v britském prostředí.

Charakteristika

Centrum společenského dění Londýna je Westminster, kde sídlí většina obchodů a zábavních center. Zde sídlí také vedení největších britských průmyslových podniků (vyjma finančního sektoru) a vláda Spojeného království.

Londýnská **City** je hlavním finančním centrem Velké Británie a jedním z nejdůležitějších ve světě. Je řízená Corporation of London, institucí která má středověké kořeny a v jejímž čele je Lord Mayor of London (v českém prostředí starosta). Původní dominantu katedrálu svatého Pavla doplnily vysoké budovy kanceláří včetně nejvyšších Tower 42 (známa spíše jako NatWest Tower) a 30 St Mary Axe (nazývána *Gherkin*, postavená v roce 2003). City má pouze malé množství stálých obyvatel (asi 7 000), ale během dne zde pracuje až 300 000 lidí. V poslední době se finanční centrum stále více přesouvá z City do Canary Wharf na východě Londýna.

West End je považován za nejpopulárnější nákupní a zábavní obvod Londýna. Nalézá se zde i Trafalgarské náměstí, jedna z nejnavštěvovanějších památek Londýna. Oxford Street je jednou z nejznámějších ulic světa pro nakupování módního značkového oblečení. Na jihu od východní části Oxford Street se rozkládá Soho, síť malých uliček plných restaurací, hospůdek, menších obchodů a butiků, divadel a kin, stejně jako mediálních, filmových, inzertních a postprodukčních firem. Soho je rovněž známé svými rušnými kluby, bary a gay komunitou. Piccadilly je známou dopravní tepnou

Červený doubledecker projíždějící Piccadilly Circus.

vedoucí z Piccadilly Circus na východě k Hyde Park Corner na západě. V jejím okolí nalezneme Mayfair a Green Park. Dalšími dopravními tepnami této části města jsou Regent Street a Bond Street.

Východní Londýn byl centrem metropolitní průmyslové oblasti a většina tohoto území je v současnosti výrazně přestavována jako část *Thames Gateway*. Hrála rovněž klíčovou úlohu v úspěšné kandidatuře na pořádání olympijských her v roce 2012, a nyní probíhá výrazná obnova tohoto území pro zabezpečení úspěšného konání olympiády. Je to již podruhé v moderní historii, kdy je tato oblast výrazně přestavována, poprvé to bylo po náletech německého letectva v době druhé světové války.

East End je nejbližší původnímu londýnskému přístavu a je oblastí kde se nejčastěji zpočátku usidlovali přistěhovalci přijíždějící do přístavu. Byly to postupně přistěhovalecké vlny Francouzů, Hugonotů, Belgičanů, Židů a Pákistánců. East End se rozrůstá z východní části City a zahrnuje tyto městské části – *Whitechapel, Mile End, Bethnal Green, Hackney, Bow* a *Poplar*. V této části města se nacházejí mnoha zajímavá místa včetně londýnských tržišť (Columbia Road Flower Market, Spitalfields Market, Brick Lane Market, Petticoat Lane Market) a několik muzeí, například Geffrye Museum a Museum of Childhood v Bethnal Green.

Docklands, městská část na Ostrově psů (*Isle of Dogs*), prochází od roku 1980 bouřlivým rozvojem. V prvních letech od roku 1980 bylo mnoho skladů ve Wapping obsazováno a používáno jako umělecké dílny a levné ubytovny. London Docklands Development Corporation (LDDC) byla založena v roce 1981, aby nastartovala proces využití a změny tváře této oblasti. Nejznámějším výsledkem je oblast Canary Wharf, jejíž dominantou je budova kancelářského komplexu 1 Canada Square nejvyšší britský mrakodrap od roku 1991. Spojení této oblasti s metrem a s ostatními částmi města zajišťuje Docklands Light Railway (DLR).

Západní Londýn zahrnuje elegantní a nákladnou rezidenční oblast Notting Hill. Kensington a Chelsea jsou oblasti s nejluxusnějším bydlením ve Velké Británii. Západním směrem u *White City*, poblíž Shepherd's Bush, se nachází hlavní centrum BBC, a ještě dále na západ v předměstí Hillingdon, leží letiště Heathrow. Tento kout Londýna je domovem Richmond Parku. V této části má také stadion Chelsea FC a to na Stamford Bridge.

V **jižním Londýně** nalezneme Wimbledon (známý pořádáním velkého tenisového turnaje). Greenwich ležící na březích Temže, v místech, kde tato řeka meandruje je známá parkem a je rovněž sídlem Královské greenwickské observatoře. Brixton, Camberwell a Peckham je domovem pro mnoho rodin imigrantů z Karibiku, kteří se do Velké Británie přistěhovali v létech padesátých, šedesátých a sedmdesátých.

Severní Londýn zahrnuje například předměstí Hampstead a Highgate, které si podržely venkovský ráz. Jsou zde velké parky včetně Hampstead Heath s Parliament Hill. Mnoho oblastí má výrazné zastoupení menšin, například Stamford Hill, jež je obydlen výraznou komunitou ortodoxních židů, a Green Lanes ve čtvrti Harringey s výrazným zastoupením turecké a řecké menšiny. Islington je jedna z nejbohatších oblastí severního Londýna a je sídlem fotbalových klubů Arsenal nebo Tottenham Hotspur FC, jehož stadion je v blízkém Tottenhamu.

Ekonomika

Ekonomický význam Londýna je způsoben mimo jiné jeho včasnou poválečnou orientací na odvětví poskytování služeb. Londýn je hlavní centrálou mezinárodního obchodu a patří spolu s New Yorkem a Tokiem mezi tři nejdůležitější ekonomická centra. Je po New Yorku druhým největším světovým finančním střediskem a po Tokiu, New Yorku, Los Angeles, Chicagu a Paříži šestou největší městskou ekonomikou. Londýn produkuje asi 20 % HDP a Londýnská metropolitní oblast je zdrojem asi 30 % HDP Velké Británie.

Více než 85 % (3,2 milionů) lidí zaměstnaných v Londýně pracuje v odvětví poskytování služeb. Dalších asi 1,5 milionu pracuje v průmyslových podnicích. I když v posledních letech došlo k poklesu počtu průmyslových společností, stále jich zde existuje asi 15 000 a jsou zaměřeny na výrobu oděvů, tiskařství, výrobu nábytku a produkci potravin.

Nejdůležitějším odvětvím je stále finanční sektor. V poskytování finančních služeb pracuje více než 300 000 lidí. Sídlí zde více než 480 mezinárodních bank. V City je proinvestováno více finančních prostředků než v ostatních deseti největších evropských městech dohromady a v Londýně je realizováno více mezinárodních telefonních hovorů než kdekoli jinde na světě.

City – jedno z největších finančních center na světě.

City je největší finančním a obchodním centrem v Evropě a pomalu dostihuje i New York. V Londýně sídlí banky, brokerské společnosti, pojišťovny, právní a účetní společnosti. Další kancelářské středisko vzniklo na východ od City v Canary Wharf, kde sídlí světové centrály společností HSBC, Reuters, Barclays a Clifford Chance, největší právní společnost světa.

Dalším důležitým odvětvím je turistika, zaměstnávající v roce 2003 asi 350 000 lidí a roční příjem z turistiky je asi 15 miliard liber. Každý rok město navštíví 27 milionů turistů, kteří zde stráví alespoň jednu noc. Londýnský přístav v Tilbury se z pozice největšího světového přístavu dostal až na třetí místo ve Velké Británii a prochází jím 50 milionů tun zboží.

Správa města

Velký Londýn je rozdělen do 32 městských obvodů a londýnské City. Jednotlivé samosprávy městských obvodů jsou nejdůležitější jednotkou místní správy Londýna a jsou zodpovědné za zajištění většiny lokálních služeb v oblasti, kterou spravují. City není spravována běžnou místní radou, ale historickou Corporation of London.

Greater London Authority (GLA), nejvyšší správní orgán Velkého Londýna, má vliv na dění celé oblasti Velkého Londýna a je zodpovědná za koordinaci činností samospráv městských čtvrtí, strategické plánování a chod služeb, jež mají dosah v celém Londýně, jako například policie, požární ochrana a doprava. GLA se skládá ze zastupitelstva, jímž je Londýnské shromáždění (*London Assembly*), které řídí starosta Londýna (*Mayor of London*).

Současný starosta Sadiq Khan byl zvolen roku 2016. Dnešní GLA byla ustanovena jako náhrada za Radu Velkého Londýna (*Greater London Council, GLC*), který vznikl roku 1965 a byl zrušen roku 1986 po politických šarvátkách mezi GLC (tehdy vedeným Kenem Livingstonem) a vládou konzervativní strany vedenou Margaret Thatcherovou. Po zrušení GLC v roce 1986, přešla většina jeho pravomocí na samosprávy městských obvodů a zbytek byl zajišťován jejich spoluprací nebo jinými nevolenými orgány. Samosprávy městských obvodů tak získaly značnou autonomii a jednotný statut, a ačkoli po obnovení GLC ztratily určitou část vlivu, stále existují oblasti, v nichž jsou nezávislé na GLC.

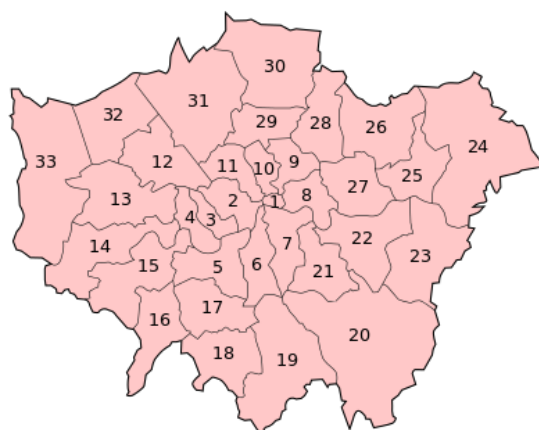
Předchozí londýnské administrativní úřady:

- Metropolitan Board of Works (MBW) – 1855 až 1889
- London County Council (LCC) – 1889 až 1965
- Greater London Council (GLC) – 1965 do 1986
- Greater London Authority (GLA) – 2000

Londýnská radnice

1. City of London
2. City of Westminster
3. Kensington and Chelsea
4. Hammersmith and Fulham
5. Wandsworth
6. Lambeth
7. Southwark
8. Tower Hamlets
9. Hackney
10. Islington
11. Camden
12. Brent
13. Ealing
14. Hounslow
15. Richmond
16. Kingston
17. Merton

18. Sutton
19. Croydon
20. Bromley
21. Lewisham
22. Greenwich
23. Bexley
24. Havering
25. Barking and Dagenham
26. Redbridge
27. Newham
28. Waltham Forest
29. Haringey
30. Enfield
31. Barnet
32. Harrow
33. Hillingdon

Londýn je v parlamentu reprezentován 74 poslanci. Policejní službu pro 32 londýnských čtvrtí zajišťuje *Metropolitan Police Service*, všeobecně označována spíše jako Metropolitan Police, nebo

jednoduše *Met. City* má svou vlastní policejní správu *City of London Police*. Zdravotní služba v Londýně je řízena vládou prostřednictvím Národní zdravotní služby (NHS). Velký Londýn je rozdělen mezi 5 *Strategic Health Authorities*.

Doprava

Pokud jde o dopravu, Londýn patří k nejušnějším městům světa. Dopravu spravuje úřad starosty, má však jen omezený finanční vliv. Výkonným orgánem řízení londýnského dopravního systému je Transport for London (TfL). Ačkoli se síť městské hromadné dopravy řadí k nejrozsáhlejším na světě, potýká se s přehluštěním a výpadky. Tento jeden z nejkompexnějších dopravních systémů byl v roce 2006 při hlasování označen za nejlepší systém městské hromadné dopravy na světě.

Hlavním dopravním systémem Londýna je metro s dvanácti linkami. Toto nejstarší metro světa zahájilo provoz již v roce 1863. Roku 1890 zde vznikla i první elektrifikovaná linka. Denně je využito pro přibližně 3 miliony cest a ročně pro 1 miliardu. Trasy metra pokrývají centrum a severní část města.

Roku 1987 bylo metro doplněno o systém lehké kolejové dopravy (DLR), který používá menší a lehčí soupravy bez řidiče; jeho síť pokrývá oblast východního Londýna a Greenwiche. Místní a mezinárodní železniční spoje (až na výjimky) neprojíždějí centrem, ale zastavují na železničních stanicích rozptýlených po okraji města. Vzrůstající požadavky na dopravu vedly roku 2007 ke schválení plánu na vybudování podzemní východozápadní železniční trati pod středem města; *Crossrail* se momentálně buduje a zprovoznění se předpokládá v roce 2018. Rychlovlaky Eurostarspojují nádraží *St Pancras International* s Paříží a Brusel. Cesta do Paříže trvá asi 2 hodiny a 15 minut a do Bruselu zhruba 1 hodinu a 51 minut.

Síť londýnské autobusové dopravy je jednou z nejrozsáhlejším na světě. Denně vyjíždí na 700 linek asi 8 000 autobusů, které za týden přepraví více než 6 milionů cestujících. Každý rok se do obnovy dopravní sítě investuje 850 milionů liber. Londýn má nejrozsáhlejší dopravní síť použitelnou vozíčkáři na světě a od druhé poloviny roku 2003 je lépe přístupná i pro osoby s postižením sluchovým nebo zrakovým.

Londýn je zároveň velmi často využívanou mezinárodní křižovatkou. Letiště Heathrow je nejušnějším letišťem světa pro mezinárodní dopravu. V březnu roku 2008 byl dokončen již pátý terminál, který má ročně odbavit až 30 milionů cestujících. Dalšími důležitými letišti v dosahu města jsou Stansted, Gatwick, Luton, City, Southend a Biggin Hill, využívaná především obchodními cestujícími a také nízkonákladovými leteckými společnostmi.

Náboženství

Když papež Řehoř I. Veliký vyslal v roce 597 svatého Augustina z Canterbury, aby uvedl do Anglie křesťanství, předpokládal, že se jeho vyslanec stane *arcibiskupem londýnským*, protože toto město bylo dříve hlavním městem římské kolonie Británie. Vzhledem k tomu, že Augustin byl pohostinně přijat v Kentském království králem Ethelbertem, bylo však v roce 601 ustanoveno arcibiskupství v Canterbury. Přesto byl Londýn vždy důležitým náboženským centrem a canterburští arcibiskupové zde trávili mnoho času. Jejich oficiální londýnskou rezidencí je Lambethský palác.

Anglikánská církev má v Londýně dva biskupy – *biskup londýnský*, který spravuje část Londýna na sever od Temže, pod něhož patří největší londýnský barokní chrámkatedrála svatého Pavla, a *biskup southwarský*, který spravuje anglikánskou církev na jih od Temže. Důležité národní a královské ceremonie jsou rozděleny mezi katedrálu svatého Pavla a Westminsterské opatství, gotický kostel připomínající katedrálu.

Římskokatolický *arcibiskup westminsterský* je uznáván jako hlava katolické církvev Anglii a Walesu (pod něj patří katolická *Westminsterská katedrála*, kterou je třeba odlišovat od anglikánského *Westminsterského opatství*). Další tradiční protestantské církve, které mají svou rezidenci v Londýně, jsou například sjednocená reformovaná církev (*United Reformed Church*) a kvakeři (*Quakers*). Mnoho imigrantů ustavilo své vlastní církve – například je zde zastoupena pravoslavná církev a existují zde také další protestantské sbory.

Londýnské metro – stanice *Green Park*

Westminsterské opatství.

Londýn je nejdůležitějším centrem islámu ve Velké Británii. Ve dvou londýnských předměstích jsou enklávy s největším počtem muslimů ve Velké Británii – Tower Hamlets a Newham. Londýnská ústřední mešita (*London Central Mosque*) je velmi dobře známá londýnská silueta, postavená na okraji Regent's Parku, další mešity jsou i v jiných částech města. Londýnu se pro jeho islámskou menšinu také přezdívá Londonistán.

Hinduistický chrám v Neasden (Neasdenský chrám) je největším hinduistickým chrámem mimo Indii a zároveň pozoruhodným příkladem moderní budovy postavené v tradičním stylu. Většina dokonale propracovaných a spleťtých mramorových plastik použitých v chrámu byla vytesána v Indii.

Více než dvě třetiny britských židů žije v Londýně, což řadí Londýn na 9. místo na světě v počtu židů žijících mimo Izrael.

Vzdělání

Londýn je sídlem mnoha univerzit a středních škol, které navštěvuje asi 378.000 studentů. Nachází se zde také mnohé a vědecké a výzkumné ústavy.

Největší vysokou školou podle počtu studentů (125.000) ve Velké Británii a v Evropě je Londýnská univerzita. Skládá se z 20 fakult a několika dalších menších ústavů s větší mírou autonomie. Některé fakulty poskytují všeobecně zaměřené studium a jiné jsou specializované ústavy například London School of Economics, *SOAS*, *Royal Academy of Music* a *Institute of Education*.

Královská univerzita a University College London byly podle výzkumu *The Times Higher Education Supplement* zařazeny mezi desítku nejlepších univerzit na světě (ICL na 5. místě a UCL na 9. místě). Dalšími univerzitami ve městě jsou Brunel University, City University, London Metropolitan University, Královská univerzita, Middlesex University, University of East London, University of Westminster a London South Bank University. Londýn je také známý svými ekonomickými školami – London Business School (nejlepší ekonomická škola podle *Business Week*) a *Cass Business School* (největší ekonomická škola Evropy).

V Londýně se nachází mnoho muzeí, galerií a jiných institucí, které jsou jednak turistickými atrakcemi ale některé z nich (Přírodopisné muzeum – biologie, geologie; Science Museum a Victoria and Albert Museum – móda a design) plní i funkci centra výzkumu v dané oblasti. Britská národní knihovna u *St Pancras* je národní knihovnou Velké Británie a obsahuje asi 150 milionů exemplářů.

Sport

Londýn je místem konání jednoho z největších maratónů s masovou účastí, Londýnského maratónu, konaly se zde Letní olympijské hry v roce 1908 a 1948. V červnu 2005 byl Londýn vybrán jako místo pořádání Letních Olympijských her 2012. Londýn se tak stal prvním olympijským městem, kde se letní olympijské hrykonaly třikrát.

Nejnavštěvovanějším sportem v Londýně je fotbal a v Londýně sídlí několik předních fotbalových klubů. V historii nebyly londýnské kluby příliš úspěšné v získávání nejcennějších fotbalových trofejí tak jako například Liverpool nebo Manchester United, ale současný Arsenal (založený ve Woolwich Arsenal, ale v roce 1913 se přestěhoval do Highbury a nyní sídlí Emirates Stadium) a Chelsea (hraje ve Fullhamu) jsou, spolu s Manchester United a Liverpool, považovány za členy velké čtyřky – *Big 4*. V sezóně 2003/04 byly první dvojicí londýnských klubů v nejvyšší anglické fotbalové soutěži, které se umístily na prvních dvou místech s vítězným Arsenalem.

V sezóně 2004/05 se situace opakovala, tentokrát ale zvítězila Chelsea.

Londýn byl jedním z míst konání Mistrovství světa ve fotbale v roce 1966 a Mistrovství Evropy ve fotbale v roce 1996 a finálových utkání obou turnajů. Londýn ve starém Wembley pětikrát hostil finále PMEZ (1963, 1968, 1971, 1978, 1992) a na již zrekonstruovaném stadionu dvakrát finále Ligy mistrů (2011, 2013). New Wembley Stadium – národní fotbalový stadión, který byl svědkem mnoha významných mezistátních a klubových fotbalových a ragby utkání, prošel do roku 2008 rekonstrukcí. Po dobu jeho rekonstrukce byl místem důležitých zápasů cardiffský Millennium Stadium.

Velmi populárním sportem v Londýně je také ragby, jehož příznivci pocházejí především ze střední třídy společnosti ze severu a západu města. Anglický národní ragbyový stadión se nachází v Twickenhamu. Tři z dvanácti klubů elitní ligy – Guinness Premiership pocházejí z Londýna. Kluby London Irish, Saracens a Wasps hrají na hřišti mimo Velkého Londýna, ale v metropolitní oblasti. Harlequins, kteří sestoupili po sezoně 2004/05 do nižší soutěže National Division One, hrají v oblasti Velkého Londýna.

Wembley Stadium

V Londýně existují dvě kriketová hřiště – *Lord's* – domov *Middlesex a Marylebone Cricket Club* na předměstí St John's Wood kousek na sever od Regent's Parku a *Oval* – sídlo *Surrey* v jižním Londýně.

All England Lawn Tennis and Croquet Club je místem konání světově proslulého tenisového turnaje ve Wimbledonu na jihovýchodě Londýna.

Turistické atrakce

Londýn patří k nejvíce navštěvovaným městům na světě. Turistické atrakce se nalézají převážně v centrálním Londýně. Patří mezi ně historická City; West End a jeho proslulá kina, bary, kluby, obchody a restaurace; Westminster a Westminsterským opatstvím, Buckinghamským palácem, Clarence House atd. Dále je to Science Museum, Přírodopisné muzeum, Britské muzeum, Národní galerie, Tate Gallery, mosty London Bridge, Tower Bridge, Královská observatoř v Greenwichi, kudy prochází od roku 1884 nultý poledník, a další zajímavosti.

Pozoruhodná místa

- Camden Town, Covent Garden, Čínská čtvrť, Downing Street, Horse Guards Parade, Jižní nábřeží, Leicester Square, London Dungeon, Londýnská zoologická zahrada, Londýnské oko, Londýnské planetárium, Muzeum voskových figurín Madame Tussaud, Piccadilly Circus, Tower Bridge, Tower, Trafalgarské náměstí

Budovy a monumenty

- 1 Canada Square, 30 St Mary Axe, Albertův památník, Bank of England, Big Ben, Britská knihovna, Broadcasting House, Buckinghamský palác, Budova pojišťovny Lloyds, Clarence House, Elektrárna Battersea, Hampton Court Palace, Katedrála svatého Pavla, Kensingtonský palác, Kleopatřin obelisk, Královská burza, Královská greenwickská observatoř, Královský soudní dvůr, Lambethský palác, Londýnská radnice, Millennium Dome, Mramorový oblouk, Neasdenský chrám, Nelsonův sloup, Památník Diany, princezny z Walesu, Památník Velkého požáru Londýna, Royal Albert Hall, Royal Festival Hall, St James's Palace, Tower, Tower 42, Věž British Telecom, Westminsterské opatství, Westminsterský palác

Muzea a galerie

Britské muzeum

Britské muzeum nacházející se v londýnském obvodu Camden je jedno z největších a nejvýznamnějších muzeí **historie a kultury**. Bylo založeno roku 1753 a jeho základem se stala sbírka lékaře a vědce sira Hanse Sloana. Muzeum bylo zpřístupněno pro veřejnost 15. ledna 1759 a bylo umístěno v *Montagu House* v Bloomsbury, na místě kde se nachází současná budova muzea.

Britské muzeum	
Stát	 Spojené království
Město	Londýn
Adresa	Great Russell Street, Camden
Založeno	1753
Návštěvníci	4,500.000 (neznámý rok)

Britské muzeum obsahuje sbírky obsahující více než sedm miliónů předmětů ze všech kontinentů dokumentujících historii lidstva od počátku až do současnosti. Mnohé objekty jsou uschovány mimo budovu muzea z důvodu nedostatku místa.

Vstup do muzea, podobně jako do mnoha dalších britských muzeí je volný, platba vstupného je požadována pouze na některé specializované akce.

Národní galerie (Londýn)

Národní galerie (National Gallery)	
Stát	 Spojené království
Město	Londýn
Adresa	Trafalgar Square, Westminster
Založeno	1824
Zaměření	Galerie
Návštěvníci	5,908.254 (v roce 2015)

Národní galerie (anglicky **National Gallery**) v Londýně je sbírka obrazů starých mistrů, jejíž budova se nachází na severní straně Trafalgarského náměstí. Národní galerie byla založena roku 1824. Najdeme zde více než 2300 obrazů z období mezi lety 1250 a 1900 z národní umělecké sbírky Velké Británie. Sběrka Národní galerie patří veřejnosti Spojeného království a vstup na hlavní expozice je zdarma. Národní galerie je po Louvru, Metropolitním muzeu umění, Britském muzeu a Tate Gallery pátým nejnavštěvovanějším muzeem umění na světě.

Význam galerie

Národní galerie, na rozdíl od podobných významných muzeí na evropském kontinentu, nevznikla zestátněním existujících královských a šlechtických uměleckých sbírek. Vznikla v roce 1824, když britská vláda zakoupila 38 obrazů od dědiců Johna Julia Angersteina, pojišťovacího makléře a mecenáše umění. Následně utvářeli sbírku hlavně první ředitelé Národní galerie, zejména sir Charles Lock Eastlake, a soukromé dary, které tvoří dvě třetiny sbírky. Výsledná sbírka je ve srovnání s mnoha evropskými národními galeriemi relativně malá počtem exponátů, ale má široký záběr a výjimečnou kvalitu. Většina hlavních směrů západního malířství je zastoupena významnými mistrovskými díly. Dříve se tvrdilo, že Národní galerie je jedna z mála národních galerií, které mají vystaveny veškeré své exponáty, v současnosti to však již neplatí.

Dnešní budova Národní galerie, v pořadí třetí, byla

The Nativity with God the Father and the Holy Ghost, Giambattista Pittoni, 1740

postavena Williamem Wilkinsem v období mezi lety 1832 a 1838. Z té doby se nezměněné zachovalo pouze hlavní průčelí budovy, jelikož byly k budově postupem času přistavovány další části. Wilkinsova budova byla často terčem kritiky kvůli estetickým nedokonalostem a nedostatku prostoru, druhý z problémů vedl roku 1897 k založení Tate Gallery, kde jsou vystavena díla moderních britských umělců. Budova Národní galerie byla později rozšířena hlavně E. M. Barrym a Robertem Venturim. Sainsburyho západní křídlo projektované Robertem Venturim a Denisem Scottem Brownem je příkladem postmoderní architektury v Británii. Současným ředitelem Národní galerie je Nicholas Penny.

Trhy a obchodní centra

- Borough Market, Brick Lane Market, Camden Town, Covent Garden, Knightsbridge, Petticoat Lane Market, Portobello Road Market, West End

Parky a zahrady

11 % rozlohy Velkého Londýna zabírají parky. Devět královských parků, dříve honebních revírů, je nyní přístupno veřejnosti. Green Park, St. James's Park, Hyde Park a Kensingtonské zahrady formují pásmo zeleně ve West Endu. Regent's Park tvoří severní hranici centra Londýna, zatímco Greenwich Park-národní park, Bushy Park a Richmond Park jsou oázou klidu v londýnských předměstích. Mnoho menších parků bylo založeno u bohatých soukromých rezidencí pro soukromé používání, ale část je nyní přístupná pro veřejnost.

Většina parků spravovaných londýnskou samosprávou byla vytvořena mezi polovinou 19. století a druhou světovou válkou. Příkladem jsou Victoria Park, Alexandra Park a Battersea Park. Některé parky na předměstích například Hampstead Heath, Wimbledon Common a Epping Forest mají neformální přírodní charakter. Nejvýznamnější zahrada, ve které se platí vstupné, je Královské botanické zahrady v Kew.

CHELSEA FC

Název	Chelsea Football Club
Přezdívka	The Blues
Země	 Anglie (Spojené království)
Město	Londýn (Fulham)
Založen	1905
Asociace	 FA
Soutěž	Premier League
2017/18	5. místo
Stadion	Stamford Bridge, Londýn
Kapacita	41.841 sedících diváků
Vlastník	 Roman Abramovič
Předseda	 Bruce Buck
Trenér	 Maurizio Sarri

Největší úspěchy	
Ligové tituly	6× mistr Anglie (1954/55, 2004/05, 2005/06, 2009/10, 2014/15, 2016/17)
Domácí trofeje	8× FA Cup, 5× EFL Cup, 4× Community Shield
Mezinár. trofeje	1× Liga mistrů UEFA, 1× Evropská liga UEFA, 2× Pohár vítězů pohárů, 1× Superpohár UEFA

Chelsea FC (celým názvem: **Chelsea Football Club**) je anglický fotbalový klub, který sídlí v londýnské jihozápadní čtvrti Fulham. Založen byl v roce 1905. Od sezóny 1992/93 působí v Premier League (nejvyšší soutěž v Anglii). Klubové barvy jsou modrá a bílá. Své domácí zápasy odehrává na stadionu Stamford Bridge s kapacitou 41 841 diváků.

Dějiny klubu

Založení a první roky

Roku 1896 koupil obchodník s nemovitostmi Henry Augustus "Gus" Mears spolu se svým bratrem Josephem atletické hřiště na Stamford Bridge a poté i sousedící zahradu jako základ pro fotbalový stadion, který zde chtěl postavit. Společnost The Great Western Railway mu ovšem předložila atraktivní nabídku ke koupi plochy za účelem těžby uhlí a následné výstavby tovární vlečky. Mears prodej sice zvažoval, ale nakonec se sešel s architektem fotbalových tribun Archibaldem Leitchem a vyměřili hřiště. Ale dokonce ani v této fázi se neuvažovalo o utvoření nového fotbalového klubu. Hrací plocha totiž byla nabídnuta týmu Fulham FC pro jejich domácí zápasy za nájem 1500 liber ročně. Mužstvo Fulhamu se však na Stamford Bridge nakonec nepřestěhovalo, zmíněná suma prý byla příliš vysoká. Mearsův přítel finančník Fred W. Parker mu navrhl, aby založil svůj vlastní klub. Mearsovi se nápad líbil a souhlasil – oficiálním datem založení klubu se tak stal 10. březen 1905. Protože již bylo jméno Fulham FC zabrané, klub si zvolil název podle přilehlého okrsku Metropolitan Borough of Chelsea. Hráči nosili světlé modré dresy, bílé trenýrky a tmavě modré štlupny.

V roce 1905 byla podána žádost o připojení do Jižní ligy, avšak po protestech Fulhamu, Tottenhamu a jiných klubů, byla zamítnuta. Díky síle angažovaných fotbalistů, novému hřišti a osobnosti Freda Parkera byla Chelsea nakonec přijata do Druhé divize. Historicky první utkání sehrála 2. září 1905 na hřišti Stockportu County, který prohrála 0:1. První vítězství 1:0 přišlo o týden později proti Blackpoolu, trefil se John Tait "Jacky" Robertson. Premiérový ročník se opravdu povedl a Chelsea dlouho bojovala o postup do nejvyšší soutěže, ale kvůli sérii čtyř utkání bez vítězství v posledních čtyřech zápasech se tak nestalo. O rok později již byla snaha úspěšná. V První divizi se Chelsea významněji neprosadila a do začátku první světové války střídala První a Druhou divizi. Největším úspěchem této éry zůstala účast ve finále FA Cupu 1915, které vyhrál poměrem 3:0 Sheffield United. K výrazným hráčům tohoto období patřili výstřední brankář William Foulke, útočníci George Hilsdon, Bob Whittingham nebo Jimmy Windridge.

Meziválečné období a první úspěšná éra

V meziválečných letech se v modrém dresu objevilo velké množství dobrých hráčů, např. skotský internacionál Hughie Gallagher, George Mills, Harry Wilding, Vic Woodley nebo Ben Baker. Jeden čas byli dokonce všichni fotbalisté útočné vozby (tehdy pětičlenné) reprezentanti, přesto ale moc důvodů k oslavám zaplněné ochozy na Stamford Bridge neměly. Trenéři Calderhead a po něm Knighton nedokázali vytvořit v týmu vítězný duch, a tak největšími úspěchy byly 2× účast v semifinále FA Cupu (1920, 1932) a třetí místo v První divizi v sezóně 1919/1920.

Po válce převzal vedení týmu Willy Birrell a zasadil se o rozvoj mládeže. I tak se Chelsea marně snažila získat nějaký pohár. Přitom dobrých hráčů bylo opět dost – Tommy Laxton, Len Goulden, Billy Hughes, Roy Bentley a jiní. Po příchodu trenéra Teda Drakea se tým začal zlepšovat, až v sezóně 1954/1955 získal poměrně překvapivě titul. Chelsea využila velké vyrovnanosti v horní polovině tabulky sérií deseti utkání bez porážky (včetně sedmi vítězství) a rozhodla o svém prvenství. V následujících letech se díky předvídavosti a dobrému odhadu Dickieho Fosse a výbornému scoutingu Jimmyho Thompsona na Stamford Bridge dostala řada mladých hráčů, kteří si zde během pár let udělali jméno a stali se oporami mužstva, například Jimmy Greaves či Ron Tindall. I když se na titul nepodařilo navázat, zárodky budoucích úspěchů byly zasety.

Příchod Tommyho Dochertyho v roce 1961 odstartoval první zlaté období v historii klubu. Mladí odchovanci přebrali otěže a i když první rok Chelsea sestoupila do Druhé divize, hned v dalším roce vrátila zpět a v následujících devíti ročnících sahala po metách nejvyšších (sled umístění v tabulce: 5., 3., 5., 9., 6., 5., 3., 6. a 7.). Mezitím se v roce 1965 mohli Blues (jak se týmu v té době začalo přezdívat) radovat ze zisku Anglického ligového poháru, dařilo i v FA Cupu (dvakrát semifinále, stejně tak finále, z nichž to v roce 1970 bylo vítězné) a následně triumf v Poháru Vítězů Pohárů proti Realu Madrid. Základními pilíři tohoto týmu byli Peter Houseman, Bobby Tambling, Ron Harris, Peter Osgood nebo legendární brankář Peter Bonnetti.

Na hraně zániku, reinkarnace a stabilizace

Po skvělých šedesátých letech přišla velmi slabá sedmdesátá. Za odcházející staré opory nebyla kvalitní náhrada, protože výstavba East Stand na Stamford Bridge odčerpala z klubové pokladny všechny peníze. Vedení muselo prodávat hráče, trenéři se střídali jak na běžícím pásu a Chelsea se propadla o soutěž níž. Na začátku osmdesátých let to vypadalo s klubem téměř beznadějně: obrovské dluhy, zastavené pozemky, přestárlý tým. Akcie klubu tehdy koupil za symbolickou 1 libru Ken Bates a začal s důkladnou reorganizací. Angažoval Johna Neila, který musel zachraňovat topící se Chelsea ze dna tabulky Druhé divize a svými chytrými transfery tak položil základy nového týmu (mj. Nevin, McLaughlin, Speedie, Dixon, Spackman, Niedzwiecki), který v roce 1984 vyhrál druhodivizní titul a postoupil opět mezi elitu. Týmu se ujal John Hollins a dvakrát za sebou skončil na velmi lichotivé šesté příčce. Po nevydařeném závěru ročníku 1987/88 Chelsea sestoupila, ale rok na to famózní jízdou vyhrála Druhou divizi a ročník 1989/90 uzavřela nejlépe za posledních dvacet let, když skončila pátá. Na začátku devadesátých let byly konečně vyřešeny spory o Stamford Bridge a byly navržena rozsáhlá rekonstrukce. I přes značnou finanční zátěž se týmu podařilo setrvat v klidných vodách nově vzniklé Premier League. Dokonce se povedlo vybojovat finále FA Cupu 1994, ve kterém byl lepší Manchester United poměrem 4:0.

Premier League a druhá úspěšná éra

Po Euru 1996 se do Anglie začali hrnout hráči z celé Evropy a Chelsea byla jedním z klubů, které na tom vydělaly. Kouč Glenn Hoddle dokázal přivábit skvělé hráče jako byli Dan Petrescu nebo Ruud Gullit, druhý jmenovaný po něm později převzal trenérskou funkci. „Blues“ pak každý rok útočili na ligový titul, jenže nejlépe skončili těsně třetí v sezóně 1998/1999. Co se nedařilo v lize, vycházelo jinde: vítězství v Community Shield 2000, Ligovém poháru 1998, dvojnásobné vítězství v FA Cupu 1997 a 2000 (plus jedno semifinále) a opět v Poháru Vítězů pohárů (1× semifinále) a Superpoháru. To už byl trenérem Gianluca Vialli a oporami týmu Ed De Goey, Franck Leboeuf, Marcel Desailly, Dennis Wise nebo Gianfranco Zola. Nicméně náročný majitel klubu Ken Bates požadoval ligový titul, účast v evropských pohárech a tím pádem vysoký finanční zisk, který potřeboval na nákladnou rekonstrukci stadionu Stamford Bridge. Po neúspěšné sezóně 1999/2000 byl trenér Vialli vyhozen a přišel Claudio Ranieri. Z počátku dostával Ranieri nové hráčské posily za vysoké částky, ale výrazný úspěch nepřicházel. Postupem času finance vysychaly a hovořilo se o vysokých dlužích a rozprodání hráčů základní jedenáctky. V červnu 2003 prodal Ken Bates svůj většinový podíl v klubu překvapivě za 60 milionů liber ruskému (od roku 2018 rusko-izraelskému) miliardáři Romanovi Abramovičovi. Tím nastala zatím nejúspěšnější doba v historii klubu.

Éra Romana Abramoviče

V sezóně 2004/05 vyhrál klub Premier League a Carling Cup, v následující sezóně obhájil ligový triumf. V sezóně 2006/07 sice potřetí v řadě titul anglického šampiona Chelsea nezískala, ale i tak lze označit tuto sezónu za úspěšnou: v Premier League obsadila 2. místo za vítězným Manchesterem United, vyhrála FA Cup i Carling Cup a dostala se do semifinále Ligy mistrů UEFA, kde ji na penalty vyřadil Liverpool FC. Na začátku sezóny 2007/08 odešel po dlouhodobých neshodách s majitelem klubu Abramovičem portugalský trenér José Mourinho, pod jehož vedením Chelsea během tří let získala dva ligové tituly a tři poháry. Nahradil jej izraelský trenér Avram Grant, dosavadní fotbalový ředitel klubu a Abramovičův osobní přítel. Ten ale klub opustil po prohraném finálovém utkání Champions League s Manchesterem United v Moskvě a kormidlo Chelsea po něm převzal po Euru 2008 Brazilec Luiz Felipe Scolari, který do Chelsea přivedl jednoho ze svých oblíbenců z portugalské reprezentace (kterou předtím trénoval), záložníka Deca z Barcelony. I ten však zanedlouho po svém příchodu, po málo úspěšném působení, u klubu skončil. Chelsea FC poté do konce sezóny 2008/09 vedl jako hlavní trenér Nizozemec Guus Hiddink, tehdy také trenér ruské reprezentace, který ještě dokázal vyhrát Anglický pohár. V sezonách 2009/2010 a 2010/2011 vedl tým Chelsea Carlo Ancelotti, který přišel z AC Milán, a hned ve své první sezoně vyhrál Premier League, Anglický pohár a Community Shield. Po něm byl trenérem Chelsea poměrně krátce André Villas-Boas, který skončil své působení v březnu 2012, kdy se zdálo, že sezóna 2011/2012 skončí neúspěšně.

Za této situace přišel pod vedením nového prozatímního hlavního trenéra, Itala Roberta Di Mattea, velký obrat a postup až do finále Champions League. To skončilo největším úspěchem v historii FC

Maskot Chelsea FC

Chelsea – vítězstvím proti FC Bayern Mnichov dne 19. května 2012 v Mnichově. Utkání sice skončilo nerozhodně 1:1 po prodloužení, avšak penaltový rozstřel vyhrála Chelsea 4:3. Velkou zásluhu na tomto triumfu měli brankář Petr Čech (mj. zneškodnil Arjenu Robbenovi pokutový kop na začátku prodloužení a v závěrečném rozstřelu další dva) a útočník Didier Drogba (vstřelil vyrovnávací gól na 1:1 krátce před koncem řádné hrací doby a proměnil rozhodující pokutový kop v závěrečném penaltovém rozstřelu).

Toto vítězství také znamená, že se Chelsea kvalifikovala do ročníku 2012/2013 Ligy mistrů přímo, i když skončila v Premier League až na šesté příčce. Jako obhájce trofeje tak překazila případnou účast v Lize mistrů svému londýnskému rivalovi Tottenhamu Hotspur, jenž skončil v Premier League na čtvrtém místě (Tottenham by hrál předkolo Ligy mistrů, kvůli triumfu Chelsea v LM byl přeřazen do základní části Evropské ligy, neboť v LM se mohou představit maximálně 4 celky z anglické nejvyšší soutěže). Obdobná situace nastala v sezóně LM 2005/2006, kdy obhájce trofeje Liverpool FC skončil v domácí lize pátý. Liverpool tehdy dostal výjimku od UEFA a byl zařazen do prvního předkola LM, odkud si zajistil postup do skupinové fáze soutěže (tam se představily celkem 4 anglické týmy – Liverpool, Chelsea, Manchester United a Arsenal, pátý anglický tým Everton FC vypadl ve třetím předkole se španělským Villarrealem).

Roberto di Matteo byl jmenován trenérem Chelsea, ale už v listopadu 2012 byl nahrazen Rafaellem Benítezem, ten však jako bývalý trenér Liverpoolu neměl u fanoušků velkou oblibu, někteří stále volali po jeho odvolání. Po konci sezóny 2012/2013 se Chelsea jako staronový kouč ujal José Mourinho.

V sezóně 2013/14 nezískala Chelsea žádnou trofej. V Capital One Cupu překvapivě vypadla ve čtvrtfinále se Sunderlandem (prohra 1:2). V FA Cupu v osmifinále s Manchesterem City. V Lize mistrů skončila v semifinále proti Atléticu Madrid (dvozápas 0:0 a 1:3). V Premier League skončili The Blues třetí se 4bodovou ztrátou na výherce soutěže Manchester City. Podle slov Josého Mourinha musel tým vyžrát a trofeje by měly přijít v sezóně 2014/15.

V sezóně 2014/15 se jeho slova potvrdila a Chelsea vyhrála jak Premier League, tak Ligový pohár. V Premier League vytvořila nový rekord v počtu dnů strávených na 1. pozici – 274. V Lize mistrů vypadla v osmi finále proti Paris Saint-Germain (1:1, 2:2). Z FA Cupu jí vyřadil ve 4. kole Bradford po prohře 2:4.

V sezóně 2015/16 ovšem Chelsea začala prohrávat, propadla se k sestupovým příčkám a vypadla z Ligového poháru na penalty proti Stoke City. Přesto se Chelsea podařilo postoupit do osmi finále Ligy Mistrů z prvního místa se 13 body.

17. 12. 2015, v době kdy se klub nacházel na 16. místě v ligové tabulce, Chelsea propustila José Mourinha. S tímto rozhodnutím nesouhlasila většina fanoušků, kteří v dalším domácím zápase proti Sunderlandu zpívali Mourinhovo jméno, vyvěšovali transparenty a bučeli na některé hráče. Chelsea poté po zápase převzal do konce sezóny Guus Hiddink. Pod taktovkou Guuse Hiddinka Chelsea stoupla tabulkou a sezónu zakončila na desátém místě s 50 body. Z FA Cupu Chelsea vypadla ve čtvrtfinále po prohře 0:2 s Evertonem a z Ligy mistrů UEFA byla vyřazena taktéž ve čtvrtfinále po domácí i venkovní prohře 1:2 s francouzským Paris Saint-Germain. Tento neúspěch v Lize mistrů a v domácí lize znamená, že Chelsea nebude v sezóně 2016/17 hrát evropské poháry.

Již v dubnu Chelsea angažovala italského trenéra Antonia Conteho, se kterým podepsala tříletý kontrakt. Conte, v té době trenér italské reprezentace, se k týmu připojil v červenci po skončení mistrovství Evropy ve Francii. V létě do Chelsea přestoupil z mistrovského Leicesteru City N'Golo Kanté, z Olympique de Marseille byl koupen Michy Batshuayi a z PSG se vrátil David Luiz. Chelsea pod Contem začala ligu vítězně, když porazila West Ham, Watford a Burnley. Po remíze se Swansea ovšem následovaly prohry s Liverpoolem a městským rivalem Arsenalem. Po těchto prohrách Conte změnil sestavu na 3-4-3 a začala vítězná série, která k 31. prosinci činila 13 vyhraných zápasů za sebou. Tím Chelsea vyrovnala rekord počtu výher v řadě, který do té doby držel Arsenal.

Úspěchy

Vyhrané domácí soutěže

- **First Division / Premier League (6x)** 1954/55, 2004/05, 2005/06, 2009/10, 2014/15, 2016/17
- **FA Cup (8x)** 1969/70, 1996/97, 1999/00, 2006/07, 2008/09, 2009/10, 2011/12, 2017/18
- **EFL Cup (5x)** 1964/65, 1997/98, 2004/05, 2006/07, 2014/15
- **Community Shield (4x)** 1955, 2000, 2005, 2009

Vyhrané mezinárodní soutěže

- **Pohár mistrů evropských zemí / Liga mistrů UEFA (1x)** - 2011/12

- **Evropská liga UEFA (1x)** - 2012/13
- **Pohár vítězů pohárů (2x)** - 1970/71, 1997/98
- **Superpohár UEFA (1x)** - 1998

Soupiska (aktuální k datu: 31. 1. 2019)

Číslo		Pozice	Hráč
1		B	Kepa Arrizabalaga
2		O	Antonio Rudiger
3		O	Marcos Alonso
5		Z	Jorginho
6		Z	Danny Drinkwater
7		Z	N'Golo Kanté
8		Z	Ross Barkley
9		Ú	Gonzalo Higuaín
10		Ú	Eden Hazard
11		Ú	Pedro
12		Z	Ruben Loftus-Cheek
13		B	Willy Caballero

Číslo		Pozice	Hráč
17		Z	Mateo Kovačić
18		Ú	Olivier Giroud
20		Ú	Callum Hudson-Odoi
21		O	Davide Zappacosta
22		Z	Willian
24		O	Gary Cahill (<i>kapitán</i>)
27		O	Andreas Christensen
28		O	César Azpilicueta (<i>kapitán</i>)
30		O	David Luiz
31		B	Robert Green
33		O	Emerson Palmieri
44		O	Ethan Ampadu

Hráči na hostování

Číslo		Poz.	Hráč
—		B	Eduardo Carvalho (Vitesse do 30.06.19)
—		B	Jamal Blackman (Leeds United do 30.06.19)
—		O	Kurt Zouma (hostování v do 30.06.19)
—		O	Michael Hector (Sheffield Wednesday FC do 30. 06. 2019)
—		O	Matt Miazga (v do 30. 06. 2019)
—		O	Tomáš Kalas (Bristol City do 30.06.19)
—		O	Todd Kane (v Hull City do 30.06.19)
—		O	Ola Aina (v Turín FC do 30.06.19)
—		O	Kenneth Omeruo (CD Leganés do 30. 06. 2019)
—		Z	Tiémoué Bakayoko (AC Milan do 30. 06. 2019)
—		Z	Christian Pulisic (Borussia Dortmund do 30. 06. 2019)

Číslo		Poz.	Hráč
—		Z	Mario Pašalić (Atalanta BC do 30. 06. 2019)
—		Z	Lewis Baker (do 30. 06. 2019)
—		Ú	Michy Batshuayi (do 30. 06. 2019)
—		Z	Charly Musonda (Vitesse do 30. 06. 2019)
—		Z	Abdul Rahman Baba (Stade Reims do 30. 06. 2019)
—		Ú	Álvaro Morata (Atlético Madrid do 30. 06. 2020)
—		Ú	Victor Moses (Fenerbahcedo 30. Června 2020)
—		Z	Nathan (Clube Atlético Mineiro do 30. 06. 2019)
—		Ú	Lucas Piazón (AC Chievo Verona do 30. 06. 2019)
—		Ú	Tammy Abraham (Aston Villa do 30. 06. 2019)

Známí hráči

Petr Čech, Joe Cole, Nicolas Anelka, Michael Ballack, Roy Bentley, Frank Blunstone, Peter Bonetti, Steve Clarke, Ashley Cole, Charlie Cooke, Carlo Cudicini, Marcel Desailly, Roberto Di Matteo, Kerry Dixon, Didier Drogba, Tore André Flo, William Foulke, Hughie Gallacher, William Gallas, Jimmy Greaves, Ruud Gullit, Eiður Guðjohnsen, Ron Harris, Jimmy Floyd Hasselbaink, George Hilsdon, Mark Hughes, Frank Lampard, Graeme le Saux, Claude Makélélé, Pat Nevin, Peter Osgood, Dan Petrescu, Gustavo Poyet, Arjen Robben, Mark Schwarzer, Andrij Ševčenko, Bobby Tambling, John Terry, Fernando Torres, Terry Venables, Clive Walker, Ray Wilkins, Dennis Wise, Gianfranco Zola, Eden Hazard, Deco

Významní trenéři

Zde jsou trenéři, kteří vyhráli alespoň jednu trofej, když vedli tým Chelsea:

Jméno	Rok	Trofej
Ted Drake	1952–1961	Mistr první ligy, Community Shield
Tommy Docherty	1962–1967	Carling Cup

 Dave Sexton	1967–1974	FA Cup, Pohár vítězů pohárů
 John Neal	1981–1985	Mistr druhé ligy
 John Hollins	1985–1988	Full Members Cup
 Bobby Campbell	1988–1991	Mistr druhé ligy, Full Members Cup
 Ruud Gullit	1996–1998	FA Cup
 Gianluca Vialli	1998–2000	FA Cup, League Cup, Pohár vítězů pohárů, Community Shield, UEFA Super Cup
 José Mourinho	2004–2007 2013–2015	3× Premier League, 3× League Cup, FA Cup, Community Shield
 Guus Hiddink	2009 2015–2016	FA Cup
 Carlo Ancelotti	2009–2011	Premier League, FA Cup, Community Shield
 Roberto Di Matteo	2012	FA Cup, Liga mistrů UEFA
 Rafael Benítez	2012–2013	Evropská liga UEFA
 Antonio Conte	2016–2018	Premier League

Umístění v jednotlivých sezonách

Stručný přehled

Zdroj: Football League Second Division, Football League First Division, Premier League

Jednotlivé ročníky

Legenda: Z – zápasy, V – výhry, R – remízy, P – porážky, VG – vstřelené góly, OG – obdržené góly, +/- – rozdíl skóre, B – body, červené podbarvení – sestup, zelené podbarvení – postup, fialové podbarvení – reorganizace, změna skupiny či soutěže

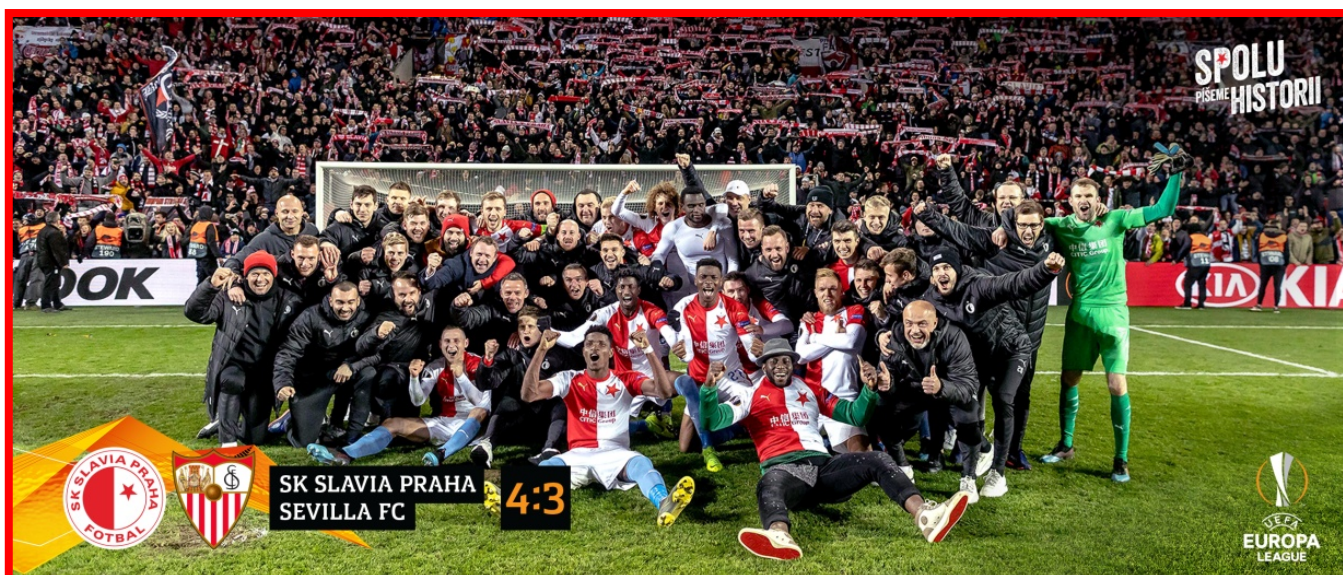
 Anglie (1905 – 2018)											
Sezóny	Liga	Úroveň	Z	V	R	P	VG	OG	+/-	B	Pozice
1905/06	Second Division	2	38	22	9	7	90	37	+53	53	3.
1906/07	Second Division	2	38	26	5	7	80	34	+46	57	2.
1907/08	First Division	1	38	14	8	16	53	62	-9	36	13.
1908/09	First Division	1	38	14	9	15	56	61	-5	37	11.
1909/10	First Division	1	38	11	7	20	47	70	-23	29	19.
1910/11	Second Division	2	38	20	9	9	71	35	+36	49	3.
1911/12	Second Division	2	38	24	6	8	64	34	+30	54	2.
1912/13	First Division	1	38	11	6	21	51	73	-22	28	18.
1913/14	First Division	1	38	16	7	15	46	55	-9	39	8.
1914/15	First Division	1	38	8	13	17	51	65	-14	29	19.
V letech 1915 až 1918 se nehrála žádná pravidelná soutěž.											
1919/20	First Division	1	42	22	5	15	56	51	+5	49	3.
1920/21	First Division	1	42	13	13	16	48	58	-10	39	18.
1921/22	First Division	1	42	17	12	13	40	43	-3	46	9.
1922/23	First Division	1	42	9	18	15	45	53	-8	36	19.
1923/24	First Division	1	42	9	14	19	31	53	-22	32	21.
1924/25	Second Division	2	42	16	15	11	51	37	+14	47	5.
1925/26	Second Division	2	42	19	14	9	76	49	+27	52	3.
1926/27	Second Division	2	42	20	12	10	62	52	+10	52	4.
1927/28	Second Division	2	42	23	8	11	75	45	+30	54	3.

1928/29	Second Division	2	42	17	10	15	64	65	-1	44	9.
1929/30	Second Division	2	42	22	11	9	74	46	+28	55	2.
1930/31	First Division	1	42	15	10	17	64	67	-3	40	12.
1931/32	First Division	1	42	16	8	18	69	73	-4	40	12.
1932/33	First Division	1	42	14	7	21	63	73	-10	35	18.
1933/34	First Division	1	42	14	8	20	67	69	-2	36	19.
1934/35	First Division	1	42	16	9	17	73	82	-9	41	12.
1935/36	First Division	1	42	15	13	14	65	72	-7	43	8.
1936/37	First Division	1	42	14	13	15	52	55	-3	41	13.
1937/38	First Division	1	42	14	13	15	65	65	0	41	10.
1938/39	First Division	1	42	12	9	21	64	80	-16	33	20.
V letech 1939 až 1945 se nehrála žádná pravidelná soutěž.											
1946/47	First Division	1	42	16	7	19	69	84	-15	39	15.
1947/48	First Division	1	42	14	9	19	53	71	-18	37	18.
1948/49	First Division	1	42	12	14	16	69	68	+1	38	13.
1949/50	First Division	1	42	12	16	14	58	65	-7	40	13.
1950/51	First Division	1	42	12	8	22	53	65	-12	32	20.
1951/52	First Division	1	42	14	8	20	52	72	-20	36	19.
1952/53	First Division	1	42	12	11	19	56	66	-10	35	19.
1953/54	First Division	1	42	16	12	14	74	68	+6	44	8.
1954/55	First Division	1	42	20	12	10	81	57	-24	52	1.
1955/56	First Division	1	42	14	11	17	64	77	-13	39	16.
1956/57	First Division	1	42	13	13	16	73	73	0	39	12.
1957/58	First Division	1	42	15	12	15	83	79	+4	40	11.
1958/59	First Division	1	42	18	4	20	77	98	-21	40	18.
1959/60	First Division	1	42	14	9	19	76	91	-15	37	18.
1960/61	First Division	1	42	15	7	20	98	100	-2	37	12.
1961/62	First Division	1	42	9	10	23	63	94	-31	28	22.
1962/63	Second Division	2	42	24	4	14	81	42	+39	52	2.
1963/64	First Division	1	42	20	10	12	72	56	+16	50	5.
1964/65	First Division	1	42	24	8	10	89	54	+35	56	3.
1965/66	First Division	1	42	22	7	13	65	53	+12	51	5.
1966/67	First Division	1	42	15	14	13	67	62	+5	44	9.
1967/68	First Division	1	42	18	12	12	62	68	-6	48	6.
1968/69	First Division	1	42	20	10	12	73	53	+20	50	5.
1969/70	First Division	1	42	21	13	8	70	50	+20	55	3.
1970/71	First Division	1	42	18	15	9	52	42	+10	51	6.
1971/72	First Division	1	42	18	12	12	58	49	+9	48	7.
1972/73	First Division	1	42	13	14	15	49	51	-2	40	12.
1973/74	First Division	1	42	12	13	17	56	60	-4	37	17.
1974/75	First Division	1	42	9	15	18	42	72	-30	33	21.
1975/76	Second Division	2	42	12	16	14	53	54	-1	40	11.
1976/77	Second Division	2	42	21	13	8	73	53	+20	55	1.

1977/78	First Division	1	42	11	14	17	46	69	-23	36	16.
1978/79	First Division	1	42	5	10	27	44	92	-48	20	22.
1979/80	Second Division	2	42	23	7	12	66	52	+14	53	4.
1980/81	Second Division	2	42	14	12	16	46	41	+5	40	12.
1981/82	Second Division	2	42	15	12	15	60	60	0	57	12.
1982/83	Second Division	2	42	11	14	17	51	61	-10	47	18.
1983/84	Second Division	2	42	25	13	4	90	40	+50	88	1.
1984/85	First Division	1	42	18	12	12	63	48	+15	66	6.
1985/86	First Division	1	42	20	11	11	57	56	+1	71	6.
1986/87	First Division	1	42	13	13	16	53	64	-11	52	14.
1987/88	First Division	1	40	9	15	16	50	68	-18	42	18.
1988/89	Second Division	2	46	29	12	5	96	50	+46	99	1.
1989/90	First Division	1	38	16	12	15	58	50	+8	60	5.
1990/91	First Division	1	38	13	10	15	58	69	-11	49	11.
1991/92	First Division	1	42	13	14	15	50	60	-10	53	14.
1992/93	Premier League	1	42	14	14	14	51	54	-3	56	11.
1993/94	Premier League	1	42	13	12	17	49	53	-4	51	14.
1994/95	Premier League	1	42	13	15	14	50	55	-5	54	11.
1995/96	Premier League	1	38	12	14	12	46	44	+2	50	11.
1996/97	Premier League	1	38	16	11	11	58	55	+3	59	6.
1997/98	Premier League	1	38	20	3	15	71	43	+28	63	4.
1998/99	Premier League	1	38	20	15	3	57	30	+27	75	3.
1999/00	Premier League	1	38	18	11	9	53	34	+19	65	5.
2000/01	Premier League	1	38	17	10	11	68	45	+23	61	6.
2001/02	Premier League	1	38	17	13	8	66	38	+28	64	6.
2002/03	Premier League	1	38	19	10	9	68	38	+30	67	4.
2003/04	Premier League	1	38	24	7	7	67	30	+37	79	2.
2004/05	Premier League	1	38	29	8	1	72	15	+57	95	1.
2005/06	Premier League	1	38	29	4	5	72	22	+50	91	1.
2006/07	Premier League	1	38	24	11	3	64	24	+40	83	2.
2007/08	Premier League	1	38	25	10	3	65	26	+39	85	2.
2008/09	Premier League	1	38	25	8	5	68	24	+44	83	3.
2009/10	Premier League	1	38	27	5	6	103	32	+71	86	1.
2010/11	Premier League	1	38	21	8	9	69	33	+36	71	2.
2011/12	Premier League	1	38	18	10	10	65	46	+19	64	6.
2012/13	Premier League	1	38	22	9	7	75	39	+36	75	3.
2013/14	Premier League	1	38	25	7	6	71	27	+44	82	3.
2014/15	Premier League	1	38	26	9	3	73	32	+41	87	1.
2015/16	Premier League	1	38	12	14	12	59	53	+6	50	10.
2016/17	Premier League	1	38	30	3	5	85	33	+52	93	1.
2017/18	Premier League	1	38	21	7	10	62	38	+24	70	5.
2018/19	Premier League	1	38								

Hymna

Hymnou příznivců Chelsea je píseň *Blue Is The Colour* (narážka na modré dresy týmu), kterou napsali v roce 1972 Daniel Boone a Rod McQueen. Nazpívali ji tehdejší hráči klubu. Do českých zemí skladbu uvedl František Ringo Čech pod názvem *Zelená je tráva*, v osmdesátých letech ji používala Československá televize jako znělku fotbalových přenosů.

Informace pro účastníky leteckého zájezdu Božetice/Kamenice n. L.

Cesta tam: 17.04.19, středa: 06,50 Praha – 08,15 Brusel 09,50 – 10,15 London, Heathrow (T2).

Cesta zpět: 20.04.19, neděle: 18,30 London, Heathrow – 21,00 Frankfurt/M. 22,15 – 23,15 Praha.

Ubytování: Hotel Acton Town Hotel, 109 - 113 Gunnersbury Lane, Londýn, tel.: +44 20 8993 2477